

**เรื่องที่ ๔.๕ การจัดที่อยู่อาศัยให้กับราษฎรในหมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ตำบลบึงข้าว
อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี**

เรื่องเดิม

๑. ส.ป.ก. ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง ให้นำที่ราชพัสดุโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๓๖ เนื้อที่ประมาณ ๔๙๕-๐-๔๙ ไร่ (เนื้อที่ตามหลังโฉนดที่ดินที่คงเหลือจริง คือ ๔๘๓-๐-๔๐ ไร่) มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยมีเงื่อนไขจะนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นมิได้ หากเลิกใช้เพื่อการปฏิรูปที่ดินต้องส่งคืนกรมธนารักษ์ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค. ๐๔๐๓/๑๓๙๖๔ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๑

๒. ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้ดำเนินการจัดที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๘๓๖ ไปแล้วบางส่วน คงเหลือเนื้อที่ประมาณ ๑๔๕-๑-๗๑ ไร่ ที่แบ่งเป็นที่อยู่อาศัยแปลงละ ๑ - ๒ งาน จำนวนประมาณ ๒๔๘ แปลง (แปลงที่ ๒๕ - ๒๗๖) ยังไม่ได้ทำสัญญาให้กับเกษตรกร ซึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลการดำเนินการที่ผ่านมา ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้นำเสนอ คปจ.ปทุมธานี ดังนี้

ลำดับ	คปจ. ครั้งที่ / เรื่องเดิม/ข้อเท็จจริง	มติ คปจ.
๑	ครั้งที่ ๒/๒๕๓๙ ลว ๒๓ กย ๓๙ เรื่องที่ ๔.๒ - เรื่องเดิมระบุว่า มีการคัดเลือกเกษตรกรปลูกบ้าน อยู่อาศัยด้วยตนเองถูกต้องตามระเบียบแล้ว จำนวน ๑๙๕ ราย (ตาย ๑๖ ราย ขอโอนสิทธิ ๒ ราย) ผู้ที่ได้รับ การคัดเลือกแล้วไม่เข้าอยู่ในแปลง ๓๗ แปลง มีแปลงว่าง ๒ แปลง) *รวมอนุมัติจัดที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยไปแล้ว จำนวน ๒๓๔ แปลง แต่ไม่พบมติ คปจ. ครั้งที่จัดที่ดินจำนวน ๑๙๕ ราย มีแค่การกล่าวถึงในมติ คปจ. ครั้งนี้ และไม่มีการจัดหา สัญญาและไม่มีหลักฐานการจัดที่ดินในของของสารบบ ส.ป.ก.	๑. อนุมัติให้ทายาทผู้ยื่นคำขอรับมรดก รับมรดก สิทธิจำนวน ๑๖ ราย โอนสิทธิ ๒ ราย ๒. อนุมัติให้ประกาศรับสมัครเกษตรกรเข้าอยู่ อาศัยในที่ดินแปลงที่ไม่เข้าอยู่อาศัยด้วยตนเอง และแปลงว่างเพิ่มอีก ๓๙ แปลง *ที่ประชุมเห็นว่า หากดำเนินการจัดที่ดินตาม นโยบายรัฐบาลในสมัยนั้น และเกษตรกรได้อยู่ อาศัยแล้ว เห็นควรให้ดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป จึงได้อนุมัติตาม ๑ และ ๒
๒	ครั้งที่ ๑/๒๕๔๑ ลว. ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๑ เรื่องที่ ๔.๙ - เรื่องเดิมระบุว่า ขอจัดที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านตัวอย่าง คลอง ๙ ตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๘๙/๒๕๔๐ สั่ง ณ วันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ และขออนุมัติเรียกเก็บค่าเช่าที่ดิน เพื่อที่อยู่อาศัย *เห็นว่าคำสั่งดังกล่าวตามข้อ ๒ และ ๔ สามารถจัดที่อยู่ อาศัยให้ได้เฉพาะ (๑.) เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินแปลง เกษตรจาก ส.ป.ก. และเป็นการจัดที่อยู่อาศัยให้ใน รูปแบบสัญญาเช่าที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยในแปลงเกษตรนั้น (๒) บุคคลอื่นที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการ สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๓๐ ว.๕ และเป็นการจัดที่อยู่อาศัยให้ในรูปแบบสัญญา เช่าที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยในแปลงที่ดินนั้น	- เห็นชอบการเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อที่อยู่ อาศัยในเขตปฏิรูปที่ดินในอัตราค่าเช่า ๓ % ของ ราคาที่ดินที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมาทุกแปลง แต่ ที่ดินที่ตั้งหมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ไม่มีราคา จัดซื้อ จึงเทียบเคียงราคาที่ดินจัดซื้อแปลงข้างเคียง คือ ราคาจัดซื้อไร่ละ ๒,๓๐๐ บาท คิดเป็นค่าเช่า ที่อยู่อาศัย ไร่ละ ๖๙ บาท

ลำดับ	คปจ. ครั้งที่ / เรื่องเดิม/ข้อเท็จจริง	มติ คปจ.
๓	ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ลว ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เรื่องที่ ๔.๕ -เรื่องเดิมระบุว่า ที่ดินกลุ่ม ๑๔๗ เนื้อที่ประมาณ ๑๘๐ ไร่ มีราษฎรทั้งที่เป็นและไม่เป็นเกษตรกรอยู่อาศัยประมาณ ๒๘๑ ครอบครัว โดยไม่ได้ทำสัญญาเช่ากับ ส.ป.ก. ทราบเพียงเป็นการจัดตามนโยบายของรัฐบาล เมื่อปี ๒๐ - ๒๒ แต่ไม่พบหลักฐานยืนยันว่ามีการจัดตามระเบียบแต่อย่างใด รวมทั้งมีราษฎรบางส่วนบุกรุกเข้าไปอยู่อาศัยในภายหลังอีกด้วย จึงไม่สามารถรับรองสิทธิการอยู่อาศัยโดยการทำสัญญาเช่าให้ได้ เป็นเหตุให้ราษฎรเดือดร้อนเนื่องจากไม่สามารถขอรับบริการ เรื่องต่าง ๆ จากทางราชการได้ สมควรนำหลักเกณฑ์การจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินมาปรับใช้กับพื้นที่ดังกล่าว * แต่ไม่มีการดำเนินการใด ๆ ต่อ	- เห็นชอบให้นำหลักเกณฑ์วิธีการจัดที่ดินชุมชนตามมติ คปจ. ครั้งที่ ๘/๒๕๔๔ มาปรับใช้ในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบึงชำอ้อ อำเภอนองเลื้อ จังหวัดปทุมธานี โดยการจัดให้เช่า - กำหนดให้พื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบึงชำอ้อ อำเภอนองเลื้อ จังหวัดปทุมธานี เป็นพื้นที่ประกอบกิจการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ข้อ ๑.๕ ได้

ข้อเท็จจริง

๑. ปัจจุบันไม่มีการทำสัญญาเช่าให้กับราษฎรในหมู่บ้านดังกล่าว ประมาณ ๒๔๘ แปลง และในของสารบบข้อมูลการจัดที่ดินของ ส.ป.ก.ปทุมธานี ไม่ปรากฏข้อมูลรายละเอียดการจัดที่ดิน (ข้อมูลการสอบสวนสิทธิ และมติ คปจ. เป็นต้น) มีเพียงบัญชีรายชื่อราษฎรผู้ถือครองเดิมและทายาท (กรณีโอนและรับมรดก) รวมถึงผู้ที่เข้าไปครอบครองภายหลังซึ่งอยู่มาแล้วประมาณ ๒๐ ปี จนกลายเป็นที่อยู่ถาวร และเป็นครอบครัวขยายขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาให้ราษฎรในหมู่บ้านดังกล่าวมีสิทธิการอยู่อาศัยโดยถูกต้องตามกฎหมาย ประกอบกับ ส.ป.ก.ปทุมธานี พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถจัดที่ดินให้กับราษฎรในหมู่บ้านตัวอย่างได้ทั้งหมด เนื่องจากราษฎรในหมู่บ้านมีทั้งราษฎรที่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรและไม่เป็นเกษตรกร จึงได้ประสานขอคืนที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๑๔๕-๑-๗๑ ไร่ ที่ยังไม่ได้จัดทำสัญญาเช่าให้กับราษฎรคืนกรมธนารักษ์ ตามเงื่อนไขของกระทรวงการคลัง เพื่อให้กรมธนารักษ์นำไปอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการดำเนินเรื่องคืนพื้นที่ของ ส.ป.ก. กับกรมธนารักษ์

๒. เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จังหวัดปทุมธานี ได้จัดประชุมหาแนวทางแก้ไขปัญหในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น โดยมีนายผล ดำธรรม รองผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี เป็นประธาน ร่วมด้วยนายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และนายสาคร อำภิน รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี รักษาราชการแทนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เป็นตัวแทนราษฎรหมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี และตัวแทนสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ปทุมธานี ได้ข้อสรุปว่าเห็นควรให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี เป็นผู้ดำเนินการจัดที่ดินให้กับราษฎรดังกล่าวตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินต่อไป ไม่ต้องส่งพื้นที่คืนกระทรวงการคลัง โดยจังหวัดปทุมธานี และผู้นำท้องถิ่น จะร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อให้สามารถจัดที่ดินให้กับราษฎรตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินได้ ทั้งนี้ ราษฎรยินยอมจ่ายค่าเช่าย้อนหลัง นับแต่ ส.ป.ก. ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินดังกล่าวเพื่อการปฏิรูปที่ดินเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (ตั้งแต่ปี ๒๕๒๑) ส.ป.ก.ปทุมธานี จึงได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ปท ๐๐๑๑/๘๐๗ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แจ้งให้ ส.ป.ก. พิจารณาขอถอนเรื่องการส่งคืนพื้นที่ดังกล่าวบางส่วนไว้ก่อนจนกว่าจังหวัดปทุมธานี และ ส.ป.ก.ปทุมธานี จะดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้วเสร็จ พร้อมทั้งมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ปท ๐๐๑๑/๘๐๘

ลงวันที่...

ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แจ้งให้ธรรมาภิบาลพื้นที่ปทุมธานีทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.๒๕๑๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรวมถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐ จัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อย ไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเช่าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือ ในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่าย ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น”

“เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้ยากจน หรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย

“สถาบันเกษตรกร” หมายความว่า กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร ชุมชนสหกรณ์การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

มาตรา ๘ ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและค่าใช้จ่ายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอกรรมการ

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

มาตรา ๓๐ บรรดาที่ดินหรือสิ่งทวียุทธทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินดังกล่าวต่อไปนี้

(๑) จำนวนที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งประกอบเกษตรกรรมอย่างอื่นนอกจากเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตาม (๒)

(๒) จำนวนที่ดินไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งใช้ประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

(๓) จำนวนที่ดินที่คณะกรรมการเห็นสมควร สำหรับสถาบันเกษตรกร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประเภทและลักษณะการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกรรมนั้นๆ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการจัดให้เกษตรกร และเป็นที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดมิให้มีการโอนสิทธิในที่ดินก็ให้จัดให้เกษตรกรเช่า ในกรณีอื่นให้จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อตามที่เกษตรกรแสดงความจำนง ถ้าเป็นการจัดให้สถาบันเกษตรกรให้จัดให้สถาบันเกษตรกรเช่า

บรรดาที่ดิน...

บรรดาที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มา ถ้าเป็นที่ดินของรัฐและมีเกษตรกรถือครองอยู่แล้วเกินจำนวนที่กำหนดในวรรคหนึ่งก่อนเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อเกษตรกรดังกล่าว ยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้น ตามที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับที่ดินส่วนที่เกินตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าหรือจัดให้ แล้วแต่กรณี ตามจำนวนที่เกษตรกรถือครองได้ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ ในการกำหนดอัตราค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินดังกล่าว ต้องคำนึงถึงระยะเวลาและวิธีการที่เกษตรกรได้ที่ดินนั้นมา ความสามารถในการทำประโยชน์ ประเภทของเกษตรกร และการทำประโยชน์ที่ได้ทำไว้แล้วในที่ดินนั้น

ในการจัดที่ดินให้เกษตรกรตามวรรคสาม ถ้าเกษตรกรได้เข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวก่อน พ.ศ. ๒๕๑๐ ให้เรียกเก็บเฉพาะค่าธรรมเนียมในการโอนและรังวัด และค่าปรับปรุงพัฒนาที่ดินที่ ส.ป.ก. ดำเนินการให้ตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด เฉพาะส่วนที่ไม่เกินห้าสิบไร่

นอกจากการจัดที่ดินให้แก่บุคคลตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเช่าทำประโยชน์ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาได้ ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินที่คณะกรรมการเห็นสมควร ซึ่งต้องไม่เกินห้าสิบไร่ ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

การจัดที่ดินให้เช่าหรือเช่าซื้อตามมาตรานี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการเช่าหรือเช่าซื้อ และสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อดังกล่าวจะโอนแก่กันได้หรือตกทอดทางมรดกได้เฉพาะตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๓. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ครั้งที่ ๘/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๔

๓.๑ เห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ๘ ข้อ (๑. การกำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่ออยู่อาศัย และเพื่อกิจการตามประกาศกระทรวงฯ ข้อ ๑.๕ ๒. การจำแนกพื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์สำหรับกิจการต่าง ๆ ๓. ประเภทของกิจการที่จะจัดที่ดินให้ ๔. จำนวนที่ดินที่จะจัดให้ ๕. หลักเกณฑ์การพิจารณาของ คปจ. ๖. การให้สิทธิในที่ดิน ๗. การควบคุมสิทธิในที่ดินระหว่างการเช่า การเช่าซื้อ ๘. การควบคุมสิทธิในที่ดินตามมาตรา ๓๔ (กรรมสิทธิ์))

๓.๒ คปจ. มอบอำนาจให้ คปจ. จัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัยตามมาตรา ๔ โดยให้สิทธิอนุญาตให้เช่าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย (ส.ป.ก.๔-๐๑ ข.)

๓.๓ การจัดที่ดินเพื่อประกอบกิจการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สิทธิโดยการเช่า โดย คปจ. เป็นผู้พิจารณาก่อน

๔. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

๔.๑ มอบอำนาจให้ คปจ. กำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔.๒ ให้สิทธิอนุญาตให้เช่าทำประโยชน์ (ที่อยู่อาศัย) แก่เกษตรกร ตามมาตรา ๔

๔.๓ ให้สิทธิ...

๔.๓ ให้สิทธิเข้าทำประโยชน์แก่ผู้ประกอบการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามประกาศกระทรวงข้อ ๑.๕ โดยให้ คปจ. เป็นผู้อนุญาต ในรูปแบบสัญญาเช่าทำประโยชน์ฯ เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องฯ (ส.ป.ก. ๔-๑๑๘) โดยยังไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน

๕. หนังสือ ส.ป.ก.ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๘๔ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ เรื่อง การจัดที่ดินชุมชน แก่เกษตรกร

ข้อ ๑ ในกรณีเกษตรกรรับจ้างซึ่งมีที่อยู่อาศัยในชุมชนเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้สามารถจัดที่อยู่อาศัยให้กับเกษตรกรนั้นได้ ให้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรผู้นั้นตามระเบียบที่ คปจ. กำหนด (ระเบียบคัดเลือก) และจัดที่ดินที่ครอบครองและอยู่อาศัยนั้นให้ถ้าเป็นเกษตรกร พร้อมทั้งขึ้นบัญชีไว้ก่อน หากมีที่ดินแปลงว่างสำหรับประกอบเกษตรกรรมจึงจะจัดให้ต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก. ปทุมธานี

กรณีตามข้อเท็จจริง ราษฎรในหมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ที่ปลูกสร้างที่อยู่อาศัยในที่ราชพัสดุ เนื้อที่ประมาณ ๑-๒ งาน รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๔๕-๑-๗๑ ไร่ มีหลากหลายอาชีพ โดยส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป ส่วนที่เหลือทำงานบริษัทหรือโรงงาน เป็นต้น แต่สาเหตุที่ประกอบอาชีพอื่นเพราะไม่ได้รับการจัดแปลงที่ดินเกษตรให้ตั้งแต่ต้น จึงต้องประกอบอาชีพอื่นเพื่อเลี้ยงชีพและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๘๔ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ เรื่องการจัดที่ดินชุมชนแก่เกษตรกรแล้ว เห็นว่า เพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัย เนื่องจากได้อยู่อาศัยมานานนับ ๔๐ ปี จึงเห็นควรจัดที่อยู่อาศัยให้โดยอาศัยอำนาจตามมาตร ๘ ประกอบกับตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ และเทียบใช้หลักเกณฑ์จัดที่ดินชุมชนตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๘/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๔ จัดที่อยู่อาศัยให้บุคคลที่ประกอบอาชีพรับจ้างทำการเกษตร และให้ขึ้นบัญชีรอรับการจัดที่ดินแปลงเกษตรไว้ก่อน หากมีที่ดินแปลงว่างสำหรับประกอบเกษตรกรรมจึงจัดให้ต่อไป

แต่เนื่องจากที่ดินดังกล่าวเป็นที่ราชพัสดุ ต้องจัดให้เกษตรกรเช่าเท่านั้นจึงจะสอดคล้องกับมาตรา ๓๐ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ซึ่ง คปจ. ยังไม่ได้กำหนด และไม่ได้กำหนดการให้สิทธิอนุญาตโดยการเช่าไว้ในที่ดินประเภทดังกล่าว (กำหนดไว้เฉพาะ ส.ป.ก.๔-๐๑ ข) ในที่ดินของรัฐ จึงต้องเสนอ คปจ. อนุญาตให้นำหลักเกณฑ์การจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินตามมติ ครั้งที่ ๘/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๔ มาใช้กับที่ดินประเภทที่ราชพัสดุที่บริจาค ที่ดินเอกชนจัดซื้อ และที่ดินพระราชทาน และจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยในรูปแบบของสัญญาเช่าที่ดินเพื่ออยู่อาศัย โดยเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินตามที่ คปจ.ครั้งที่ ๑/๔๑ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๑ อนุมัติไว้แล้วคือ ไร่ละ ๖๙ บาท ในพื้นที่หมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ยกเว้นที่ดินเอกชนจัดซื้อให้สามารถจัดให้เช่าซื้อได้ตามแต่เกษตรกรแสดงความจำนงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้กระทำได้

เพื่อให้รัฐได้รับความเสียหาย เห็นควรเก็บค่าเช่าย้อนหลัง นับแต่ ส.ป.ก.ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินจากกระทรวงการคลัง คือ นับแต่ปี ๒๕๒๑ ซึ่งราษฎรยินยอม

ประเด็นที่...

ประเด็นที่น่าสนใจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เห็นชอบให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี ดำเนินเรื่องจัดที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยให้กับเกษตรกรหมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ตามระเบียบคัดเลือกของ ส.ป.ก. และให้นำหลักเกณฑ์การจัดที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยให้กับเกษตรกรในชุมชนตามมติ คปก.ครั้งที่ ๘ /๒๕๕๔ ประกอบกับหนังสือ ส. ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๘๔ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง การจัดที่ดินชุมชนแก่เกษตรกร มาใช้พิจารณาประกอบในการจัดที่ดินดังกล่าว โดยให้จัดที่ดินในรูปแบบของสัญญาเช่าที่ดินเพื่ออยู่อาศัย สำหรับที่ดินประเภท ที่พระราชทาน ที่ราชพัสดุ และที่ดินบริจาค ส่วนที่ดินเอกชนที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมา ให้จัดที่ดินในรูปแบบสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินเพื่ออยู่อาศัยตามแต่ความประสงค์ของเกษตรกร โดยในหมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ให้เรียกเก็บค่าเช่าในอัตราไร่ละ ๖๙ บาท ส่วนพื้นที่อื่นให้ ส.ป.ก. เป็นผู้พิจารณาเสนอ คปก. ตามที่เห็นสมควรต่อไป ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้รัฐเกิดความเสียหาย ในกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัยมาก่อน แต่ ส.ป.ก. มาจัดที่ดินภายหลัง เช่น หมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ให้จัดเก็บค่าเช่าย้อนหลัง นับแต่วันที่ ส.ป.ก. ได้รับที่ดินมา และให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี นำเสนอ คปก. พิจารณาเห็นชอบตามหลักการดังกล่าวข้างต้นก่อน จึงดำเนินการจัดที่ดินให้กับเกษตรกรต่อไป

ความเห็นคณะกรรมการ

- ฝ่ายเลขานุการ : ชี้แจงเพิ่มเติมว่า กรณีนี้ราษฎรอยู่มาประมาณ ๓๐ -๔๐ ปี โดยไม่รับการจัดที่ดิน ถ้าจัดที่ดินเป็นเรื่องการจัดที่ดินใหม่
- นายอำเภอธัญบุรี : ถ้าเกษตรกรมีรายได้น้อย เห็นควรจัดให้ในฐานะเกษตรกรผู้ยากจน ไม่ควรใช้คำว่าเกษตรกรรับจ้าง
- อัยการจังหวัดธัญบุรี : การจัดที่ดิน ต้องเป็นแปลงว่างอย่างแท้จริงไม่ใช่มีคนอยู่มาก่อน
- อุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี : ให้ทำข้อเท็จจริงเพิ่มเติม พร้อมข้อกฎหมายที่กล่าวมาในวาระนี้ หรือ คปก. พิจารณาว่าสามารถปฏิบัติได้หรือไม่

มติที่ประชุม ให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี ทำหนังสือหารือให้ คปก. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานกรณีดังกล่าวก่อน แล้วจึงทำเสนอ คปก. พิจารณาต่อไป

เรื่องที่ ๔.๖ ขอแก้ไขสัญญาเช่า/เช่าซื้อให้ถูกต้องตรงตามการทำประโยชน์จริงและขอสละที่ดินบางส่วนเพื่อกันเป็นทางเข้า-ออก

เรื่องเดิม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี (ส.ป.ก.ปทุมธานี) ได้จัดทำสัญญาเช่า/เช่าซื้อให้เกษตรกรตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี (คปจ.ปทุมธานี) มีมติอนุมัติจัดที่ดินไว้ จำนวน ๔ ราย ๘ แปลง ดังนี้

๑. สัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๑๒๑/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๒๘ กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๖ เนื้อที่ ๑๘-๐-๘๒ ไร่ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๖๙๔๔ และสัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๐๘๙/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๓๙ กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๑ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๖๙๓๙ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จัดให้ นายวิเชียร แจ่มดวง

๒. สัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๑๒๔/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๗ กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๘ เนื้อที่ ๑๓-๐-๙๗ ไร่ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๖๙๔๓ และสัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๐๓๐/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๓๙ กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๓ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๖๙๓๗ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จัดให้ นางประนอม พัสกร

๓. สัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๑๒๒/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๓๘ กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๕ เนื้อที่ ๑๒-๓-๕๑ ไร่ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๖๙๔๒ และสัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๐๗๕/๒๕๓๓ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๐ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๖๙๔๐ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จัดให้นายรต แก้วกระจำง (ปัจจุบันนางสมบุญ แก้วกระจำง รับมรดกสิทธิตามมติ คปจ.ปทุมธานี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๙)

๔. สัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๑๒๓/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๘ กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๗ เนื้อที่ ๑๒-๓-๔๗ ไร่ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๖๙๔๑ และสัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๐๐๔/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๓๘ กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๒ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๖๙๓๘ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จัดให้ นางสาวสำเนียง ขำประดิษฐ์

ข้อเท็จจริง

๑. ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้ทราบเรื่องการทำประโยชน์ไม่ตรงตามสัญญาเช่าซื้อ เนื่องจากด้วยเกษตรกรขอสละสิทธิที่ดินบางส่วนเพื่อกันเป็นทางเข้า-ออก

๒. ส.ป.ก.ปทุมธานี โดยกลุ่มงานช่างและแผนที่ ได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าเกษตรกรทำประโยชน์ในที่ดินไม่ตรงกับสัญญาจริง โดยเกษตรกรเข้าทำประโยชน์มาก่อนที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. จึงให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี ดำเนินการแก้ไขสัญญาให้ตรงกับแปลงที่ทำประโยชน์จริง

๓. เกษตรกรรายนางประนอม พัสกร นางสาวสำเนียง ขำประดิษฐ์ และนางสมบุญ แก้วกระจำง ขอสละสิทธิเนื้อที่แปลงที่แก้ไขถูกต้องแล้วบางส่วนกันเป็นถนนเข้า-ออก และขอทำสัญญาเช่าซื้อตามเนื้อที่ที่เหลือจากกันถนน

ลำดับที่...

ลำดับ ที่	ชื่อเกษตรกร ผู้เช่าซื้อ	ข้อมูลตามสัญญาเช่าซื้อ	การทำประโยชน์จริง	ขอเกินถนน
๑	นายวิเชียร แจ่มดวง	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๖ เนื้อที่ ๑๓-๐-๘๒ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๔	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๖ เนื้อที่ ๑๓-๐-๘๒ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๔	ไม่ขอเกินถนน
		กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๑ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๙	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๐ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๐	ไม่ขอเกินถนน
๒	นายรด แก้วกระจ่าง (ปัจจุบัน นางสมบุญ แก้วกระจ่าง รับมรดก)	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๕ เนื้อที่ ๑๒-๓-๕๑ ไร่ โฉนดเลขที่ ๒๖๙๔๒	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๕ เนื้อที่ ๑๒-๓-๕๑ ไร่ โฉนดเลขที่ ๒๖๙๔๒	ขอสละสิทธิบางส่วนเพื่อกัน ถนนกว้าง ๓ เมตรหรือตามที่ ข้างรังวัดได้จริง (แปลงที่ ๒๒)
		กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๐ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๐	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๑ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๙	ขอสละสิทธิบางส่วนเพื่อกัน ถนนกว้าง ๒ เมตรหรือตามที่ ข้างรังวัดได้จริง (แปลงที่ ๑๕)
๓	นางประนอม พัสกร	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๘ เนื้อที่ ๑๓-๐-๘๗ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๓	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๘ เนื้อที่ ๑๓-๐-๘๗ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๓	ไม่ขอเกินถนน
		กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๓ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนด เลขที่ดิน ๒๖๙๓๗	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๒ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๘	ขอสละสิทธิบางส่วนเพื่อกัน ถนนกว้าง ๒ เมตรหรือตามที่ ข้างรังวัดได้จริง (แปลงที่ ๒๒)
๔	นางสาวสำเนียง ข้าประดิษฐ์	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๗ เนื้อที่ ๑๒-๓-๔๗ ไร่ โฉนดเลขที่ ๒๖๙๔๑	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๗ เนื้อที่ ๑๒-๓-๔๗ ไร่ โฉนดเลขที่ ๒๖๙๔๑	ขอสละสิทธิบางส่วนเพื่อกัน ถนนกว้าง ๓ เมตรหรือตามที่ ข้างรังวัดได้จริง (แปลงที่ ๑๗)
		กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๒ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๘	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๓ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๗	ไม่ขอเกินถนน

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ
ในการกำหนดมาตรการ และวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้มีอำนาจหน้าที่และ
ความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและค่าใช้จ่ายของสำนักงานการ
ปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการ

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นไปตาม
แผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

(๓) ...

๒. พระราชบัญญัติ...

๒. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔๙ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ใน มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้ได้แย้งตามกฎหมายนี้หรือ กฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่

การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ต้องกระทำภายในเก้าสิบวัน นับแต่ได้รู้ถึงเหตุ ที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น เว้นแต่คำสั่งทางปกครองจะได้ทำขึ้นเพราะการแสดง ข้อความอันเป็นเท็จหรือ ปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือการข่มขู่หรือการชักจูงใจโดยการให้ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีขอบด้วย กฎหมาย

มาตรา ๕๑ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงินหรือให้ ทรัพย์สินหรือให้ ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ ให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ ของคำสั่งทางปกครองนั้น กับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน

ความเชื่อโดยสุจริตตามวรรคหนึ่งจะได้รับความคุ้มครองต่อเมื่อผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ใช้ ประโยชน์อันเกิดจาก คำสั่งทางปกครองหรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินไปแล้วโดยไม่อาจแก้ไข เปลี่ยนแปลงได้หรือการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ ผู้นั้นต้องเสียหายเกินควรแก่กรณี

ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะอ้างความเชื่อโดยสุจริตไม่ได้

(๑) ผู้นั้นได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือข่มขู่ หรือ ชักจูงใจโดยการให้ ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์อื่นใดที่มีขอบด้วยกฎหมาย

(๒) ผู้นั้นได้ให้ข้อความซึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ

(๓) ผู้นั้นได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครอง ในขณะที่ได้รับคำสั่งทาง ปกครองหรือการไม่รู้นั้น เป็นไปโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ในกรณีที่เพิกถอนโดยให้มีผลย้อนหลัง การคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ผู้รับคำสั่งทาง ปกครองได้ไป ให้นำ บทบัญญัติว่าด้วยลาภมิควรได้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยถ้าเมื่อใดผู้รับคำสั่ง ทางปกครองได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองหรือควรได้รู้เช่นนั้น หากผู้นั้นมิได้ประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรงให้ถือว่าผู้นั้นตกอยู่ในฐานะไม่สุจริตตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป และใน กรณีตามวรรคสาม ผู้นั้นต้องรับผิดชอบ ในการคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ได้รับไปเต็มจำนวน

มาตรา ๕๔ เมื่อคู่กรณีมีคำขอ เจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองที่ พ้นกำหนดอุทธรณ์ ตามส่วนที่ ๕ ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปใน สาระสำคัญ

(๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือได้เข้ามาในกระบวนการ พิจารณา ครังก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

(๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น

(๔) ถ้าคำสั่งทางปกครองได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายนั้น เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึง เหตุอันในการพิจารณา ครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช้ความคิดของผู้นั้น

การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้นั้นได้รู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้ พิจารณาใหม่ได้

๓. ระเบียบ...

๓. ระเบียบคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๘ เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๓) เกษตรกรอื่นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาในการจัดทำลำดับเกษตรกรที่จะจัดที่ดินให้ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๒ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกเกษตรกร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบนี้

๓. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๑๑ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ตาย เลิกสถาบันเกษตรกร หรือสละสิทธิ เว้นแต่จะมีการตกทอดทางมรดก ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) ...

การสละสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น

ความเห็นของ ส.ป.ก.ปทุมธานี

๑. แปลงที่ดินที่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์แต่ละรายเป็นแปลงที่ดินที่เกษตรกรทำประโยชน์มาตั้งแต่ดั้งเดิมก่อน ส.ป.ก. จะเข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินและทำประโยชน์เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ความผิดพลาดน่าจะเกิดจากการปูผังแบ่งแปลงและจัดทำสัญญาให้เกษตรกรผิดพลาด ไม่ได้เกิดจากความผิดพลาดของเกษตรกรหรือเกษตรกรสลับแปลงกันเอง เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าวเกษตรกรได้แสดงความประสงค์ให้จัดทำสัญญาแก้ไขให้ถูกต้องตามการทำประโยชน์จริง จึงเห็นควรอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๑ เพิกถอนการจัดที่ดินตามมติ คปจ. เฉพาะราย และอนุมัติจัดที่ดินใหม่ตามที่ทำประโยชน์จริง ซึ่งมีได้เกิดจากการเปลี่ยนตัวบุคคลหรือสมยอมกันสลับแปลงที่ดินในภายหลัง ให้แก่เกษตรกรให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และจัดทำสัญญาเช่า/เช่าซื้อให้แก่เกษตรกรต่อไป โดยให้มีผลย้อนหลังนับแต่วันเข้าทำประโยชน์ซึ่งระบุไว้ตามสัญญาเดิม

๒. กรณีขอสละสิทธิเนื้อที่บางส่วนกันเป็นถนนเข้า-ออก อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๐ (๒) พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี นำที่ดินในส่วนที่เกษตรกร ๓ ราย ๔ แปลง (บางส่วนของที่ดินแปลงที่แก้ไขให้ตรงตามการทำประโยชน์) พื้นที่ที่เกษตรกรสละสิทธิเพื่อให้ ส.ป.ก. กันเป็นทางเข้า-ออก เป็นเนื้อที่โดยประมาณและจะมีความชัดเจนก็ต่อเมื่อช่างสำรวจรังวัดของสำนักงานที่ดินจังหวัดปทุมธานีได้รังวัดแบ่งแยกโฉนดที่ดินออกมาแล้ว จึงเห็นควรอนุมัติในหลักการให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี ใช้เนื้อที่ที่ได้รังวัดแบ่งแยกโฉนดที่ดินดังกล่าวเป็นทาง ส.ป.ก. สำหรับให้เกษตรกรใช้เข้า-ออก ร่วมกัน ส่วนที่เหลือคงสิทธิเป็นของเกษตรกรตามเดิมและให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี แก้ไขสัญญาเช่าซื้อในส่วนที่คงสิทธิเป็นของเกษตรกรต่อไป (แปลงที่แก้ไขให้ตรงตามการทำประโยชน์ ตามข้อ ๑)

ประเด็นที่...

ประเด็นที่เสนอเพื่อพิจารณา

๑. ขออนุมัติแก้ไขสัญญาเช่าซื้อให้กับเกษตรกรทั้ง ๔ ราย ๔ แปลง แก้ไขแปลงที่ดิน ให้ตรงกับการทำประโยชน์จริง

๒. ขออนุมัติกันเนื้อที่บางส่วนที่เกษตรกรแสดงความประสงค์สละสิทธิเพื่อกันเป็นถนนเข้า-ออก
ร่วมกัน

ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก.ปทุมธานีจัดทำสัญญาเช่าซื้อตามเนื้อที่ที่เหลือจากกันถนนให้กับเกษตรกรต่อไป ดังนี้

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ผู้เช่า/เช่าซื้อ	ข้อมูลตามสัญญาเช่าซื้อ	อนุมัติแก้ไขให้ตรงตามการ ประโยชน์จริง	ขออนุมัติกันถนน
๑	นายวิเชียร แจ่มดวง	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๖ เนื้อที่ ๑๓-๐-๘๒ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๔	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๖ เนื้อที่ ๑๓-๐-๘๒ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๔	ไม่กันถนน
		กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๑ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๙	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๐ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๐	ไม่กันถนน
๒	นายรด แก้วกระจ่าง (ปัจจุบัน นางสมบุญ แก้วกระจ่าง รับมรดก)	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๕ เนื้อที่ ๑๒-๓-๕๑ ไร่ โฉนดเลขที่ ๒๖๙๔๒	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๕ เนื้อที่ ๑๒-๓-๕๑ ไร่ โฉนดเลขที่ ๒๖๙๔๒	ขอสละสิทธิบางส่วนเพื่อกันถนนกว้าง ๓ เมตรหรือตามที่ข้างรังวัดได้จริง (แปลงที่ ๑๕) และจัดทำสัญญาเช่าซื้อตามเนื้อที่ ที่เหลือจากกันถนน
		กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๐ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๐	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๑ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๙	ขอสละสิทธิบางส่วนเพื่อกันถนนกว้าง ๒ เมตรหรือตามที่ข้างรังวัดได้จริง (แปลงที่ ๒๑) และจัดทำสัญญาเช่าซื้อตามเนื้อที่ ที่เหลือจากกันถนน
๓	นางประนอม พัสกร	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๘ เนื้อที่ ๑๓-๐-๙๗ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๓	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๘ เนื้อที่ ๑๓-๐-๙๗ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๔๓	ไม่กันถนน
		กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๓ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๗	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๒ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๘	ขอสละสิทธิบางส่วนเพื่อกันถนนกว้าง ๒ เมตรหรือตามที่ข้างรังวัดได้จริง (แปลงที่ ๒๒) และจัดทำสัญญาเช่าซื้อตามเนื้อที่ ที่เหลือจากกันถนน
๔	นางสาวสำเนียง ข้าประดิษฐ์	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๗ เนื้อที่ ๑๒-๓-๔๗ ไร่ โฉนดเลขที่ ๒๖๙๔๑	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๑๗ เนื้อที่ ๑๒-๓-๔๗ ไร่ โฉนดเลขที่ ๒๖๙๔๑	ขอสละสิทธิบางส่วนเพื่อกันถนนกว้าง ๓ เมตรหรือตามที่ข้างรังวัดได้จริง (แปลงที่ ๑๗) และจัดทำสัญญาเช่าซื้อตามเนื้อที่ ที่เหลือจากกันถนน
		กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๒ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๘	กลุ่มที่ ๕๑ แปลงที่ ๒๓ เนื้อที่ ๐-๒-๐๐ ไร่ โฉนดเลขที่ดิน ๒๖๙๓๗	ไม่กันถนน

ความเห็นของคณะกรรมการ

- เกษตรจังหวัดปทุมธานี : กรณีสลับแปลงให้แจ้งสำนักงานเกษตรจังหวัดทราบด้วย เพื่อจะได้ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรต่อไป
- อัยการจังหวัดธัญบุรี : ให้บันทึกคู่มือยินยอมด้วย

มติที่ประชุม

๑. กรณีนี้ เป็นการผิดพลาดด้านเอกสาร ให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี ดำเนินการแก้ไข สัญญาเช่าให้ถูกต้องได้ โดยไม่ต้องนำเสนอ คปจ. เพื่อพิจารณา แต่หากเป็นข้อผิดพลาดอย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวกับเอกสารให้นำเสนอ คปจ. เพื่อพิจารณา

๒. รับทราบการสละสิทธิ และอนุมัติให้กันเนื้อที่บางส่วนของเกษตรกรแสดงความประสงค์สละสิทธิเพื่อกันเป็นถนนเข้า-ออก ร่วมกันตามที่เสนอ และ ให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี จัดทำสัญญาเช่าซื้อตามเนื้อที่ที่เหลือจากกันถนนให้กับเกษตรกรต่อไป

เรื่องที่ ๔.๗ กำหนดเนื้อที่ขั้นต่ำที่สามารถแบ่งแยกได้ กรณีโอนสิทธิและรับมรดกสิทธิในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยการเช่าหรือเช่าซื้อ สามารถขอโอนสิทธิให้กับทายาทได้ และหากเกษตรกรถึงแก่ความตาย ทายาทก็สามารถมายื่นขอรับมรดกสิทธิในที่ดินได้ทั้งแปลงหรือบางส่วน (แบ่งแปลง) โดยทายาทต้องมีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน

ข้อเท็จจริง

ปัจจุบันมีเกษตรกรมาแจ้งความประสงค์โอนสิทธิให้กับทายาท และมีทายาทมาขอรับมรดกสิทธิจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งกรณีรับไปทั้งแปลงหรือบางส่วน (แบ่งแปลง) ซึ่งในกรณีแบ่งแปลงระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๗ และข้อ ๑๒ กำหนดหลักเกณฑ์ ไว้ว่า การโอนหรือรับมรดกสิทธิ หลักคือ ให้โอนสิทธิหรือรับมรดกสิทธิให้แก่ทายาทเพียงรายเดียว (ทั้งแปลง) ยกเว้นว่าที่ดินสามารถแบ่งแยกได้และเพียงพอแก่การครองชีพ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเนื้อที่ขั้นต่ำที่ คปจ. กำหนด จึงให้แบ่งแยกได้

โดยความเป็นจริงที่ดินมีจำนวนเท่าเดิม แต่มนุษย์มีจำนวนมากขึ้น รวมถึงทายาทของเกษตรกร จึงมีความจำเป็นต้องแบ่งแยกแปลง เพื่อกระจายสิทธิในที่ดินให้ทายาทได้มีที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัยอย่างทั่วถึง

ข้อกฎหมาย

๑. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๗ เมื่อมีเหตุอันสมควร เกษตรกรจะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส หรือบุตร หรือเครือญาติได้ และจะต้องโอนให้แก่บุคคลเพียงรายเดียวเท่านั้น เว้นแต่ที่ดินจะมีเนื้อที่ที่สามารถแบ่งแยกได้และเพียงพอแก่การครองชีพซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่ คปจ.กำหนดไว้ และการแบ่งแยกไม่เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม ก็ให้โอนให้แก่บุคคลดังกล่าวตามความประสงค์ของเกษตรกรได้

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลตามข้อ ๑๑ หรือบุคคลตามข้อ ๑๑ ไม่ขอรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ ให้สิทธินั้นตกทอดแก่บุตร

หากมีบุตรหลายคนให้แยกพิจารณา ดังนี้

(๑) ถ้าตกลงกันได้ว่าจะให้บุตรคนใดเพียงคนเดียวเป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ ก็ให้เป็นไปตามข้อตกลง

(๒) ถ้าตกลงกันไม่ได้ และที่ดินสามารถแบ่งแยกได้โดยเพียงพอแก่การครองชีพ ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่ คปจ.กำหนดไว้ ก็ให้จัดแก่บุตรเหล่านั้นตามส่วน

(๓) ถ้าตกลง...

(๓) ถ้าตกลงกันไม่ได้และที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกให้เพียงพอแก่การครองชีพตาม (๒) ได้ครบจำนวนบุตร ให้ คปจ.พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมจากบุตรเหล่านั้นเป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อตามจำนวนแปลงที่ดินที่อาจแบ่งแยกได้

ในกรณีที่บุตรคนใดตายก่อนผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อ ให้ผู้สืบสันดานโดยชอบด้วยกฎหมายของบุตร คนนั้นที่ประกอบเกษตรกรรมร่วมกับเกษตรกรนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนมีสิทธิตามวรรคหนึ่ง และวรรค สองแทนที่ในฐานะบุตร

ในกรณีโอนให้แก่บุตรหรือเครือญาติ ผู้โอนจะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสก่อน

ความเห็น ส.ป.ก.ปทุมธานี

๑. ปัจจุบัน คปจ.ปทุมธานี ยังไม่ได้กำหนดเนื้อที่ขั้นต่ำดังกล่าวไว้ ดังนั้น เพื่อให้ ส.ป.ก. ปทุมธานี ถือปฏิบัติกับเกษตรกรทุกรายเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย จึงเห็นควรให้ คปจ.ปทุมธานี กำหนดเนื้อที่ขั้นต่ำกรณีเกษตรกรขอโอนแบ่งแยกแปลง หรือทายาทขอรับ มรดกสิทธิแบ่งแยกแปลงไว้ว่าเนื้อที่ขั้นต่ำเป็นจำนวนเท่าใด จึงจะสามารถแบ่งแยกได้และเพียงพอแก่การครองชีพ

๒. ส.ป.ก. ได้ร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีสารพัดกิจ และสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิม - พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ดำเนินการต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ “ทำนา ๑ ไร่ ได้เงิน ๑ แสนบาท” เป็นการทำเกษตรตามหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ แบ่งที่ดินออกเป็น ๔ ส่วน (๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐) ดังนี้

๓๐ เพอร์เซ็นต์เป็น น้ำ

๓๐ เพอร์เซ็นต์เป็น นา

๓๐ เพอร์เซ็นต์เป็น สวน

๑๐ เพอร์เซ็นต์เป็น บ้าน

และใช้ ๓ วิชา เพื่อดำเนินชีวิต คือ (๑) วิชาประมง (เลี้ยงสัตว์น้ำ : กุ้ง หอย ปู ปลา กบ) (๒) วิชากรรณกรรม คือ ปลูกพืช เช่น ข้าว ผัก ผลไม้ สมุนไพร และ (๓) วิชาปศุสัตว์ คือ เลี้ยงสัตว์บก เช่น เป็ด ไก่ หมู เป็นต้น เลี้ยงให้ทุกอย่างเกื้อกูลกันใน ๑ ไร่ จะทำรายได้มากกว่าหนึ่งแสนบาท ต่อรอบการผลิต คือ ๕ เดือน

เมื่อพิจารณาจากการทำเกษตรตัวอย่างในพื้นที่ ๑ ไร่ ดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับปัจจุบัน ที่ดินมีจำนวนเท่าเดิม แต่เกษตรกรมีทายาทเพิ่มขึ้น และประสงค์จะแบ่งแยกแปลงให้กับทายาท โดยให้เหตุผล ว่าแบ่งที่ดินให้กับทายาทจำนวนน้อย ดีกว่าไม่มีให้ เพราะจะทำให้ทายาทเกิดความเดือดร้อนไม่มีที่อยู่อาศัย หรือที่ทำกิน รวมทั้งที่ผ่านมาประสบปัญหาว่าเมื่อไม่แบ่งแยกที่ดินให้กับเกษตรกรตามประสงค์ เนื่องจากเห็นว่าเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยไม่สามารถแบ่งแยกได้ จึงใส่ชื่อในสัญญาเป็นทายาทคนใดคนหนึ่งทั้งแปลง ทำให้เกิด ปัญหาพิพาทแย่งสิทธิกันภายหลัง รวมทั้งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี มีระบบชลประทานทั่วถึง ไม่มีปัญหาด้านการขาดน้ำ ดินจึงค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ และสามารถประกอบเกษตรกรรมตามเกษตรสมัยใหม่ได้ โดยไม่ต้องใช้พื้นที่จำนวนมากก็เพียงพอแก่การครองชีพได้ จึงเห็นควรกำหนดเนื้อที่ขั้นต่ำที่สามารถแบ่งแยกได้ และเพียงพอแก่การครองชีพไว้ จำนวน ๑ ไร่

ประเด็นที่...

ประเด็นที่น่าสนใจเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

กำหนดเนื้อที่ขั้นต่ำที่สามารถแบ่งแยกได้และเพียงพอแก่การครองชีพไว้ จำนวน ๑ ไร่

ความเห็นคณะกรรมการ

- หรือไม่
- ประธานในที่ประชุมถามความเห็นเกษตรกรจังหวัดว่าเนื้อที่ ๑ ไร่ เพียงพอต่อการเกษตรหรือไม่
 - เกษตรจังหวัด ชี้แจงว่า ในจังหวัดปทุมธานี เนื้อที่ทำการเกษตร ๑ ไร่ รวมทั้งปลูกบ้านพักอาศัย เห็นว่าถ้าเกษตรกรตั้งใจทำประโยชน์จริง สามารถมีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพ เนื่องจากมีระบบชลประทาน

มติที่ประชุม เห็นชอบกำหนดเนื้อที่ขั้นต่ำที่สามารถแบ่งแยกได้และเพียงพอแก่การครองชีพไว้ จำนวน ๑ ไร่ (รวมบ้านพักอาศัย)

เรื่องที่ ๔.๘ การโอนสิทธิในที่ดิน ตามคำพิพากษาศาล รายนายละเมียด กรแก้ว

เรื่องเดิม

ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี ได้มีคำพิพากษา คดีหมายเลขแดงที่ พ ๓๐๖ / ๒๕๕๗ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ให้นายละเมียด กรแก้ว โอนสิทธิการเช่าซื้อที่ดิน ส.ป.ก. ให้บุตร ๒ คน คนละเท่า ๆ กันคือนางสาวนภาพร กรแก้ว และนางสาวพินิตา กรแก้ว คนละ ๕ ไร่ หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา

ข้อเท็จจริง

๑. นายละเมียดฯ ได้จดทะเบียนหย่ากับภริยาชื่อ นางอารีย์ กรแก้ว และทำบันทึกเกี่ยวกับทรัพย์สินว่า นายละเมียดฯ ตกลงให้ที่ดินแก่บุตร ๒ คน รวมจำนวน ๕ ไร่ โดยแบ่งให้คนละเท่า ๆ กัน

๒. นายละเมียดฯ ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง นางอารีย์ฯ จึงยื่นฟ้องต่อศาล ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาให้นายละเมียดฯ โอนสิทธิการเช่าซื้อที่ดิน ส.ป.ก. สัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๒๙๗/๒๕๓๗ ที่ดินแปลงที่ ๒๑ กลุ่มที่ ๑๗๕ เนื้อที่ ๙-๑-๓๑ ไร่ และสัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๒๙๘/๒๕๓๗ ที่ดินแปลงที่ ๖ กลุ่มที่ ๑๗๕ เนื้อที่ ๒ งาน ๙๖ ตารางวา ให้นางสาวนภาพรฯ และนางสาวพินิตาฯ รวมจำนวน ๕ ไร่ แบ่งคนละเท่า ๆ กัน หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนา

จากการตรวจสอบสารบบที่ดิน ส.ป.ก. ปรากฏว่าที่ดินแปลงที่ ๒๑ กลุ่มที่ ๑๗๕ เนื้อที่ ที่ถูกต้องคือ ๑๐-๑-๓๖ ไร่

๓. ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้มีหนังสือแจ้งนายละเมียดฯ ให้มายื่นเรื่องโอนที่ดินให้บุตร แต่นายละเมียดฯ ไม่มาติดต่อ จึงได้รับคำขอรับโอนที่ดินของนางสาวพินิตาฯ ซึ่งขอรับโอนที่ดินแปลงที่ ๒๑ กลุ่มที่ ๑๗๕ เนื้อที่ ๕-๐-๐๐ ไร่ ส่วนนางสาวนภาพรฯ ไม่ขอรับโอนโดยได้ทำหนังสือยินยอมให้นางสาวพินิตาฯ เป็นผู้รับโอนที่ดินดังกล่าว

ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและค่าใช้จ่ายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการ

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

(๓) ...

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เครือญาติ” หมายความว่า บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บิดาหรือมารดาของเกษตรกร

(๒) พี่น้อง...

(๒) พื้น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันของเกษตรกร

(๓) พื้น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเกษตรกร

(๔) หลานของเกษตรกร

ทั้งนี้ บุคคลตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นผู้ที่ประกอบเกษตรกรรมร่วมกับเกษตรกรในที่ดินแปลงนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

ข้อ ๖ ผู้รับโอนและผู้รับมรดกตามระเบียบนี้จะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) ผู้นั้นรวมทั้งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว

(๒) เป็นผู้มีความประพฤติและอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดไว้ ยกเว้นในกรณีผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หากเข้าเงื่อนไขตามข้อ ๘ และ ข้อ ๑๕ ก็ให้สามารถรับโอนหรือรับมรดกสิทธิในที่ดินได้

ข้อ ๗ เมื่อมีเหตุอันควร เกษตรกรจะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส หรือบุตรหรือเครือญาติได้ แต่จะต้องโอนให้แก่บุคคลเพียงรายเดียวเท่านั้น เว้นแต่ที่ดินจะมีเนื้อที่สามารถแบ่งแยกได้และเพียงพอต่อการครองชีพซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่าเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่ คปจ. กำหนดไว้ และการแบ่งแยกไม่เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม ก็ให้โอนให้แก่บุคคลดังกล่าวตามความประสงค์ของเกษตรกรได้

ในกรณีโอนให้แก่บุตรหรือเครือญาติ ผู้โอนจะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสก่อน

ข้อพิจารณา

๑. ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้ดำเนินการสอบสวนคุณสมบัติของนางสาวพนิดาฯ แล้ว และผู้ปกครองท้องถิ่นได้รับรองคุณสมบัติแล้ว จึงเห็นว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบ ส.ป.ก.

๒. นางสาวพนิดาฯ เป็นบุตรของนายละเมียดฯ จึงเป็นผู้มีสิทธิรับโอนที่ดินได้ตามระเบียบ ส.ป.ก.

ข้อเสนอ

พิจารณาอนุมัติให้นางสาวพนิดาฯ รับโอนที่ดินตามสัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๒๙๗/๒๕๓๗ ที่ดินแปลงที่ ๒๑ กลุ่มที่ ๑๗๕ จำนวนเนื้อที่ ๕-๐-๐๐ ไร่ โดยถือเอาคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ พ ๓๐๖ /๒๕๕๗ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แทนการแสดงเจตนาของนายละเมียดฯ

มติที่ประชุม ฝ่ายเลขาฯ ถอนเรื่องที่ ๔.๘ ออกจากวาระการประชุม

เรื่องที่ ๔.๙ การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อปลูกสร้างบ้านพักเชิงธรรมชาติ (โฮมสเตย์)

เรื่องเดิม

นางวันเพ็ญ สุโอสถ ผู้เช่าที่ดิน ส.ป.ก. สัญญาเช่าเลขที่ ๐๐๒๒๑/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ ที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๓ แปลงที่ ๔๐ เนื้อที่ประมาณ ๘-๐-๔๒.๕๐ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลคลองเจ็ด อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารโรงเรือนเพาะปลูกและที่พักแบบ โฮมสเตย์

ข้อเท็จจริง

๑. นางวันเพ็ญฯ ได้ทำประโยชน์ในที่ดินโดยการปลูกมะล่อน ผักสลัด มะเขือเทศเชอร์รี่ และบ่อน้ำ โดยเป็นการทำประโยชน์เต็มพื้นที่

๒. สิ่งปลูกสร้างที่ขออนุญาตได้แก่ โรงเรือนเพาะปลูก ๑๑ โรงเรือน อาคารเก็บของ ๑ หลัง อาคารเพาะพันธุ์ปลาและจำหน่าย ๑ หลัง ที่พักแบบโฮมสเตย์ ๔ หลัง เพื่อเป็นที่พักแก่ผู้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ เกี่ยวกับการปลูกมะล่อนและผักสลัด ซึ่งเป็นการทำโครงการในลักษณะเกษตรเชิงท่องเที่ยว

๓. ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้จัดตั้งและพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ศวก.) ในแปลงเกษตรกรรมนางวันเพ็ญฯ ทำเกษตรผสมผสาน

เพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ต้นแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิรูปที่ดิน การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิตสินค้าทางการเกษตร การบริหารจัดการ การตลาด นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นแหล่งให้บริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับเกษตรกร และผู้ที่สนใจทั่วไป เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้

ระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๗. เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถและไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

(๒) ยินยอมทำสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าเช่าและต้องปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว

(๓) ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม

(๔) ไม่ขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมเกินร้อยละห้าของเนื้อที่ที่ได้รับมอบ

(๕) ไม่ปลูกสร้าง...

(๕) ไม่ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใด ๆ เว้นแต่การปลูกสร้างตามสมควรสำหรับโรงเรือน ที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรนั้น

(๖) ดูแลรักษาเขตหลักฐานของ ส.ป.ก. และหลักเขตที่ดินในที่ดินที่ได้รับมอบมิให้เกิดชำรุดเสียหายหรือเคลื่อนย้ายไปจากตำแหน่งเดิม

(๗) ไม่กระทำการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งก่อสร้างในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นและสภาพแวดล้อม

(๘) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(๙) ปฏิบัติตามสัญญาที่ยืมที่ทำกับ ส.ป.ก. และปฏิบัติตามพันธะกรณีที่มีอยู่กับสถาบันการเงิน หรือบุคคลที่ดำเนินงานร่วมกับ ส.ป.ก.

ข้อ ๙. การขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ (๕) หรือการปลูกสร้างโรงเรือน ที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรที่เกินสมควรตามข้อ ๗ (๕) ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรยื่นคำขอ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ในการอนุญาตนั้นให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาถึงผลดีผลเสียสภาพของที่ดินที่จะต้องเสียหาย ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและแปลงที่ดินข้างเคียง และความเป็นไปได้ในการประกอบกิจการนั้น ประกอบด้วย

๒. หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๑๓ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๘ เรื่องการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อจัดทำกิจการบ้านพักเชิงธรรมชาติ (โฮมสเตย์) โดยได้กำหนดวิธีปฏิบัติ กรณีเกษตรกรประสงค์จะปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใด ๆ อันเป็นการเกินสมควรตามที่ระเบียบดังกล่าวกำหนด เพื่อรองรับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ให้ขออนุญาต ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และนำเสนอ คปจ. พิจารณา

ความเห็นของ ส.ป.ก. ปทุมธานี

๑. แปลงเกษตรกรรมของนางวันเพ็ญฯ ได้รับการส่งเสริม และจัดตั้งเป็น ศพก.

๒. สิ่งก่อสร้างที่ขออนุญาตเป็นการก่อสร้างเกินสมควรเพื่อการเกษตรของเกษตรกร แต่มีวัตถุประสงค์ในการใช้เกี่ยวกับการถ่ายทอดให้ความรู้ด้านการเกษตร และสอดคล้องกับการเป็นแปลง ศพก. ที่ควรสนับสนุน เป็นไปตามหนังสือเวียน ส.ป.ก.

ประเด็นที่น่าเสนอ

อนุญาตให้นางวันเพ็ญ สุโสด ใช้ที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารได้ตามที่ขออนุญาต

มติที่ประชุม คณะกรรมการมีมติให้ถอนเรื่องที่ ๔.๙ ออกจากวาระการประชุมครั้งนี้ และให้นำเสนอมาใหม่ในการประชุมครั้งหน้า ไม่ให้ใช้คำว่าโฮมสเตย์ ควรเป็นศูนย์เรียนรู้ หรืออาคารบ้านพักสำหรับผู้มาเรียนรู้ด้านการเกษตร หรือเกษตรเชิงท่องเที่ยว ซึ่งควรเป็นโรงนอนสำหรับพักหลายคน ไม่ควรปลูกสร้างบ้านพักเป็นหลังสำหรับพัก ๑-๒ คน

เรื่องที่ ๔.๑๐ การขอให้เพิกถอนการโอนสิทธิในที่ดินตามสัญญาเช่า รายนางสาว ชื่นคำ

เรื่องเดิม

นายบรรจง ชื่นคำ ได้ร้องขอความเป็นธรรมให้เพิกถอนการโอนที่ดิน ส.ป.ก. รายนางสาว ชื่นคำ โอนที่ดินให้กับนายอำนาจ ชื่นคำ ตามสัญญาเช่าเลขที่ ๔๙/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๕ ที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๔ แปลงที่ ๖ เนื้อที่ ๑๕-๐-๐๐ ไร่ หมู่ที่ ๖ ตำบลคลองเจ็ด อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เนื่องจากนายอำนาจฯ ไม่ใช่บุตรของนางสาวฯ

ข้อเท็จจริง

๑. นายบรรจงฯ เป็นบุตรนางสาวฯ กับนายจวน ชื่นคำ ส่วนนายอำนาจฯ ปรากฏว่านางสาวฯ กับนายจวนฯ ได้แจ้งเกิดว่าเป็นบุตร

๒. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๓๙ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๓๙ อนุมัติให้นางสาวฯ ซึ่งเป็นมารดา โอนที่ดินดังกล่าว ให้บุตรชื่อนายอำนาจฯ

๓. นางจันทน์ ชื่นคำ น้องสาวนายบรรจงฯ ได้ยกที่ดินส่วนหนึ่งให้นายอำนาจฯ เนื่องจากถนนสาย ๓๕๒ ตัดผ่าน รวมเป็นเนื้อที่ประมาณ ๑๗-๒-๐๕ ไร่ ตามสัญญาเช่าของนายอำนาจฯ เลขที่ ๐๐๐๔๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๕

๔. นายบรรจงฯ ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลและศาลฎีกาได้มีคำพิพากษา ที่ ๘๙๕๐/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ยืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค๑ ว่านายอำนาจฯ มีบุตรที่เกิดจากนายจวนฯ และนางสาวฯ ให้นายอำนาจฯ ไปดำเนินการแจ้งต่อนายทะเบียน ต่อมานายอำนาจฯ ได้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียน อำเภอคลองหลวงขอแก้ไขรายการบิดามารดาในเอกสารรายการทะเบียนราษฎร ประกอบด้วยสำเนาทะเบียนบ้าน และสูติบัตร ซึ่งได้มีการแก้ไขชื่อมารดาจากนางสาวฯ เป็นนางสาวอนันต์ ชื่นคำ รายชื่อบิดาชื่อชื่อนายลำจวน (จวน) ออก และไม่ได้รับชื่อบิดา

๕. นางสาว ชื่นคำ ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๑ นายจวน ชื่นคำ ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๗

ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและค่าใช้จ่ายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการ

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

(๓) ...

๒. ระเบียบ...

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เครื่องมือ” หมายความว่า บุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) บิดาหรือมารดาของเกษตรกร
- (๒) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันของเกษตรกร
- (๓) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเกษตรกร
- (๔) หลานของเกษตรกร

ทั้งนี้ บุคคลตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นผู้ที่ประกอบเกษตรกรรมร่วมกับเกษตรกรในที่ดิน แปลงนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

ข้อ ๖ ผู้รับโอนและผู้รับมรดกตามระเบียบนี้จะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) ผู้นั้นรวมทั้งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว

(๒) เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดไว้ ยกเว้นในกรณีผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หากเข้าเงื่อนไข ตามข้อ ๘ และ ข้อ ๑๕ ก็ให้สามารถรับโอนหรือรับมรดกสิทธิในที่ดินได้

ข้อ ๗ เมื่อมีเหตุอันควร เกษตรกรจะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส หรือ บุตรหรือเครือญาติได้ แต่จะต้องโอนให้แก่บุคคลเพียงรายเดียวเท่านั้น เว้นแต่ที่ดินจะมีเนื้อที่ที่สามารถแบ่งแยก ได้และเพียงพอต่อการครองชีพซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่าเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่ คปจ. กำหนดไว้ และการแบ่งแยกไม่ เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม ก็ให้โอนให้แก่บุคคลดังกล่าวตามความประสงค์ของเกษตรกรได้

ในกรณีโอนให้แก่บุตรหรือเครือญาติ ผู้โอนจะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสก่อน

ข้อ ๑๑ เมื่อเกษตรกรถึงแก่กรรมให้สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตกทอดแก่คู่สมรสเป็น อันดับแรก

ข้อ ๑๒ ในกรณีไม่มีบุคคลตามข้อ ๑๑ หรือบุคคลตามข้อ ๑๑ ไม่ขอรับมรดกสิทธิการ เช่าหรือเช่าซื้อหรือไม่มีคุณสมบัติจะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ ให้สิทธินั้นตกทอดแก่บุตร

ข้อพิจารณา

๑. ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษา ที่ ๘๙๕๐/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ยืนตาม คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ว่านายอำนาจ มิใช่บุตรที่เกิดจากนายจวนฯ และนางไสวฯ ให้นายอำนาจฯ ไปดำเนินการแจ้งต่อนายทะเบียน ต่อมานายอำนาจฯ ได้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอคลองหลวงขอแก้ไข รายการบิดามารดาในเอกสารรายการทะเบียนราษฎร ประกอบด้วยสำเนาทะเบียนบ้าน และสูติบัตร ซึ่งได้มีการแก้ไขชื่อมารดาจากนางไสวฯ เป็นนางสาวอนันต์ ชื่นคำ รายชื่อบิดาชื่อชื่อนายลำจวน (จวน) ออก แต่ไม่ ระบุชื่อบิดา

นางสาวอนันต์ฯ เป็นบุตรนางไสวฯ นายอำนาจฯ จึงมีศักดิ์เป็นหลานของนางไสวฯ แต่ ขณะที่มีการโอนที่ดินไม่มีการจดแจ้งทางทะเบียนว่านายอำนาจฯ เป็นบุตรนางสาวอนันต์ฯ จึงไม่สามารถรับ โอนในฐานะหลานได้

๒. ขณะที่...

๒. ขณะที่นางสาว โอนที่ดินให้นายอำนาจ ซึ่งมีใช้บุตรของตนโดยการนำเอกสารที่ออกโดย ผิดพลาดคลาดเคลื่อนมาแสดง ต่อมาได้ข้อยุติโดยคำพิพากษาศาลฎีกาและมีการแก้ไขในเอกสารแล้วว่านาย อำนาจ มีใช้บุตร ดังนั้น การพิจารณาคำขอโอนที่ดินจึงเป็นการพิจารณาโดยอาศัยข้อเท็จจริงที่ผิดพลาด คลาดเคลื่อน จึงควรเพิกถอนการพิจารณาที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน โดยการเพิกถอนการโอนของนางสาว ดังกล่าว

๓. นางสาว ได้ถึงแก่กรรมแล้ว ดังนั้น ที่ดินดังกล่าว จึงต้องให้ทายาทของนางสาว มายื่นคำขอ รับมรดกสิทธิในที่ดินต่อไป

ข้อเสนอ

เพิกถอนการโอนสิทธิเฉพาะรายนางสาว ชื่นคำ โอนให้นายอำนาจ ชื่นคำ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๓๙ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๓๙

มติที่ประชุม คณะกรรมการไม่เห็นชอบให้เพิกถอน เพราะกฎหมายวิปครอง ถ้าเพิกถอน แล้วจะต้องทำการโอนสิทธิใหม่ ซึ่งเรื่องนี้ไม่ใช่สาระสำคัญที่ทำให้ผลของการโอนสิทธิเปลี่ยนไป จึงไม่ต้อง เพิกถอน

เรื่องที่ ๔.๑๑ การอุทธรณ์มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี รายนายนุกูล เกาะโพธิ์

เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่องที่ ๔.๒.๒ นางสมนึกา ได้ยื่นคำร้องขอให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี กั้นที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๒ งาน ออกจากที่ดินของนายนุกูลฯ โฉนดที่ดินเลขที่ ๖๗๗๕๓ แปลงที่ ๕ เนื้อที่ ๙-๓-๓๙ ไร่ เนื่องจากได้ตกลงกันไว้แต่เดิม ก่อนที่ ส.ป.ก.ปทุมธานี จะเข้าไปจัดที่ดินว่าจะกั้นพื้นที่ด้านหน้าในที่ดินแปลงดังกล่าวประมาณ ๒ งาน ให้นางสมนึกา ปลุกบ้านพักอาศัย ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีมติดังนี้

๑. เห็นชอบให้แก้ไขเนื้อที่ที่ดินรายนายนุกูล เกาะโพธิ์ ตามมติ คปจ. ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ เรื่องที่ ๔.๘ จากเดิมที่ได้รับอนุมัติให้แก้ไขสัญญาเช่าซื้อเป็นแปลงที่ ๕ กลุ่มที่ ๖๐ โฉนดที่ดินเลขที่ ๖๗๗๕๓ เนื้อที่ ๙-๓-๓๙ ไร่ แก้ไขเป็นเนื้อที่ ๙-๑-๕๕ ไร่ แทน นอกนั้นคงเดิม และให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินให้นายนุกูลฯ ต่อไป

๒. เห็นชอบให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี กั้นที่ดิน (พื้นที่พิพาท) เนื้อที่ประมาณ ๐-๑-๘๔ ไร่ ออกจากโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๗๗๕๓ และจัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินดังกล่าวให้นางสมนึกา ตามขั้นตอนต่อไปจนแล้วเสร็จ

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินนายนุกูลฯ อยู่ติดคลองห้า

ที่ดินนางสมนึกา อยู่ถัดจากนายนุกูลฯ ด้านหลังติดคลองแอน

๒. นายนุกูลฯ ได้อุทธรณ์มติ คปจ. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดยเหตุผลว่าไม่เห็นด้วยที่จะให้กั้นพื้นที่ด้านหน้าเนื้อที่ประมาณ ๐-๑-๘๔ ไร่ ออกจากโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๗๗๕๓ ให้นางสมนึกา ปลุกบ้านพักอาศัย

๓. เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้รับเอกสารและรายละเอียดการอุทธรณ์ของนายนุกูลฯ เพิ่มเติม ดังนี้

๓.๑ ได้เข้าที่ดิน ส.ป.ก. มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๖ จ่ายค่าเช่าและค่าเช่าซื้อที่ดินในเนื้อที่ ๙-๑-๐๕.๕ ไร่ ตลอดมา

๓.๒ พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ปลุกบ้านพักอาศัยในส่วนต้นนาติดถนนเลียบคลองห้า เนื่องจากไม่มีที่ดินและบ้านพักอาศัยเป็นของตนเอง

๓.๓ ที่ดินมีความกว้างเพียง ๒๓ เมตรเท่านั้น

๓.๔ ได้ทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินที่เช่าเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๙ ในเนื้อที่จำนวน ๙-๑-๐๕.๕ ไร่ และชำระครบถ้วนเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๓๘

๓.๕ ในระหว่างชำระค่าเช่าซื้อ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ นางสมนึกา ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินแปลงติดกัน กลุ่มที่ ๖๐ แปลงที่ ๕ เนื้อที่ ๙-๓-๓๙ ไร่ ซึ่งซ้ำซ้อนกับที่ดินที่ตนเช่าซื้อ

๓.๖ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๘ หลังจากทำสัญญาเช่าซื้อครบแล้ว ตนได้รับแจ้งจาก ส.ป.ก.ปทุมธานี ให้ทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินฉบับใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงเป็นโฉนดเลขที่ ๖๗๗๕๔ แปลงที่ ๖ กลุ่มที่ ๖๐ เนื้อที่เหลือ ๘-๓-๗๑ ไร่จากเดิม ๙-๑-๐๕.๕ ไร่ เมื่อสอบถามเจ้าหน้าที่ จึงได้ความว่าเนื้อที่ที่ดินเหลือเท่านั้น แต่ได้ยินยอมลงนามไม่ยากมีปัญหาเพราะเช่าซื้อครบแล้ว

๓.๗ เมื่อ พ.ศ. ...

๓.๗ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ติดต่อ ส.ป.ก.ปทุมธานี เพื่อยื่นคำร้องออกโฉนดที่ดิน เพราะชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้ว แต่ได้รับแจ้งว่าที่ดินมีปัญหา จึงได้กลับไป

๓.๘ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ไปติดต่อ ส.ป.ก.ปทุมธานี เพื่อขออนุญาตปรับพื้นที่ ปรากฏว่าที่ดินตามสัญญาฉบับใหม่ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ปทุมธานี ว่าสัญญาเช่าซื้อที่ดินที่นำไปเป็นโฉนดเลขที่ ๖๗๗๕๔ ซึ่งเป็นแปลงที่นางสมนึกฯ เช่าเป็นแปลงติดคลองส่งน้ำไม่ใช่แปลงเดียวกัน

๓.๙ พ.ศ. ๒๕๕๙ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ปทุมธานี เรียกไปพบ ซึ่งตนเข้าใจว่าเป็นเรื่องโฉนดที่ดิน แต่ปรากฏว่านางสมนึกฯ ได้มาด้วยและเรียกร้องที่ดินสำหรับปลูกบ้านในที่ที่ดินที่ตนเช่าซื้อติดถนนเลียบริมคลองห้าเนื้อที่ ๐-๑-๘๔ ไร่ โดยยืนยันว่าเจ้าหน้าที่ได้กันไว้แล้ว ซึ่งเจ้าหน้าที่แจ้งว่าจะตรวจสอบว่ามีการจัดแปลงที่อยู่อาศัยหรือไม่ หากผลการตรวจสอบเป็นเช่นไรทั้งสองฝ่ายยอมรับ

๓.๑๐ ต่อมา ส.ป.ก.ปทุมธานี แจ้งว่าสัญญาลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ และสัญญาเช่าของนางสมนึกฯ ไม่ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งจะแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

จากการตรวจสอบสารบบที่ดินไม่ปรากฏข้อมูลการจัดที่อยู่อาศัยในที่ที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าว

๓.๑๑ การเรียกร้องของนางสมนึกฯ ในส่วนที่ดินของตน ต้องติดถนนเลียบริมคลองห้า โดยต้องการปลูกบ้านพักอาศัย ทั้ง ๆ ที่นางสมนึกฯ มีบ้านพักอาศัยเป็นของตนเองบ้านเลขที่ ๓๙ หมู่ ๑๖ ตำบลคลองห้า อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งไม่ไกลจากจากโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๗๗๕๔ แปลงที่นางสมนึกฯ เช่ากับ ส.ป.ก. ไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่นางสมนึกฯ จะต้องเรียกร้องในส่วนที่ดินติดถนนเลียบริมคลอง หากเป็นส่วนที่จำเป็นต้องใช้เป็นทางเข้าออกเพื่อทำการเกษตร ก็ยินยอมให้ตามความจำเป็นในการออกสู่ถนนสาธารณะ

ระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

๒. หนังสือ ส.ป.ก.ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๔๘ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๕ เรื่องการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน กำหนดขั้นตอนการจัดที่ดินเอกชน ไว้ดังนี้

๑. เมื่อจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินและที่ดินตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. แล้ว ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ที่ดินโดยเร็ว

๒. ที่ดินที่จัดซื้อหรือเวนคืนมา ถ้าที่ดินสามารถแบ่งแยกเป็นแปลงใหม่ได้และมีขนาดไม่ต่ำกว่าขนาดเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำ ให้ช่างรังวัดของ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรังวัดแบ่งแปลงตามขนาดที่คปจ. กำหนด พร้อมทั้งขอให้สำนักงานที่ดินจังหวัด/อำเภอ แบ่งแยกที่ดินพร้อมออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้เป็นไปตามนั้น

๓. การคัดเลือก...

๓. การคัดเลือกเกษตรกร มีข้อควรคำนึงที่ต้องปฏิบัติ คือ

๓.๑ ต้องเสนอโครงการจัดที่ดินให้กับเกษตรกรต่อ คปจ. ตามระเบียบ

คัดเลือกข้อ ๕

๓.๒ ที่ดินที่จัดซื้อหรือเวนคืนมีจำนวนไม่มาก และมีเกษตรกรผู้เช่าเดิมทำประโยชน์อยู่ หรือจังหวัดมีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนไว้ตามมติ คปจ. ๒/๓๔ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๔ ก็ให้คัดเลือกโดยมีต้องประกาศให้เกษตรกรทั่วไปยื่นคำร้องตามระเบียบคัดเลือกข้อ ๕

๓.๓ นอกจากข้อ ๓.๒ ส.ป.ก.จังหวัด ต้องปฏิบัติตามระเบียบคัดเลือกทุกกรณี

๔. ส.ป.ก.จังหวัด ต้องดำเนินการสอบสวนผู้ยื่นคำร้อง เพื่อให้ทราบว่ามีคุณสมบัติตามระเบียบคัดเลือกหรือไม่

๕. กรณีที่ผู้เช่าหรือผู้ทำประโยชน์เดิมไม่มีคุณสมบัติหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะจัดที่ดินให้ได้ หรือได้รับการจัดที่ดินแต่เนื้อที่น้อยกว่าที่เช่าอยู่เดิม ให้ ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งให้ผู้ยื่นออกจากที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาที่ คปจ. กำหนด (ขอมติ คปจ. กำหนดระยะเวลา)

๖. หากผู้เช่าหรือผู้ทำประโยชน์เดิมไม่ยอมออกจากที่ดินตามข้อ ๕ ให้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป (ผู้ไม่ได้รับการจัดต้องดำเนินการฟ้องขับไล่คดีทางศาล ส่วนผู้ได้รับการจัดบางส่วนอาจถูกสั่งให้สิ้นสุดสิทธิในส่วนที่ได้รับการจัดและถูกดำเนินคดีทางศาล)

๗. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้ออย่างใดอย่างหนึ่งให้กับผู้ได้รับการคัดเลือกตามที่เกษตรกรประสงค์ (แต่สัญญาเช่าซื้อทำได้เฉพาะกรณี ส.ป.ก. อนุมัติโครงการเช่าซื้อแล้ว)

ความเห็นของ ส.ป.ก. ปทุมธานี

๑. นายอนุกลา ยอมรับตามมติข้อ ๑ ที่เห็นชอบให้แก้ไขเนื้อที่ที่ดินรายนายอนุกล เกษโพธิ์ ตามมติ คปจ. ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่องที่ ๔.๘ จากเดิมที่ได้รับอนุมัติให้แก้ไขสัญญาเช่าซื้อเป็นแปลงที่ ๕ กลุ่มที่ ๖๐ โฉนดที่ดินเลขที่ ๖๗๗๕๓ เนื้อที่ ๙-๓-๓๙ ไร่ แก้ไขเป็นเนื้อที่ ๙-๑-๕๕ ไร่ แทน นอกนั้นคงเดิม และให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินให้นายอนุกลา ต่อไป

๒. นายอนุกลา ไม่เห็นด้วยกับมติข้อ ๒. ที่เห็นชอบให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี กั้นที่ดิน (พื้นที่พิพาท ด้านหน้าแปลงนายสมนึกา ที่เช่าซื้อ) เนื้อที่ประมาณ ๐-๑-๘๔ ไร่ ออกจากโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๗๗๕๓ และจัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินดังกล่าวให้นางสมนึกา ตามขั้นตอนต่อไปจนแล้วเสร็จ

โดยได้แย้งว่า ไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะกั้นที่ดินด้านหน้าเนื้อที่ ๐-๑-๘๔ ไร่ ติดถนนเลียบริมคลองเพื่อปลูกสร้างบ้าน เนื่องจากนางสมนึกา มีบ้านพักอาศัยอยู่แล้ว หากเป็นส่วนที่จำเป็นต้องใช้เป็นทางเข้าออกเพื่อทำการเกษตร ก็ยินยอมให้ตามความจำเป็นในการออกสู่ถนนสาธารณะ

ประเด็นที่น่าเสนอ

พิจารณาอุทธรณ์ของนายอนุกลา ว่าเห็นควรยกอุทธรณ์ หรือเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงมติ คปจ. เป็นประการใด

มติที่ประชุม เห็นชอบให้ยกอุทธรณ์ตามความเห็นของฝ่ายเลข

เรื่องที่ ๔.๑๒ การขอรับมรดกสิทธิการเช่าที่ดิน ส.ป.ก. รายนายพนม มีชูเชาว์

เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้มีมติ ไม่อนุมัติให้นายพนม มีชูเชาว์ รับมรดกสิทธิที่ดินตามสัญญาเช่าที่ดินของนางผาย มีชูเชาว์ สัญญาเช่าเลขที่ ๐๐๐๑๑/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๘ แปลงที่ ๑๒ กลุ่มที่ ๑๐๙ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๐-๐๐ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๔ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

นายพนมฯ ยื่นคำขอรับมรดกสิทธิตามหนังสือกำหนดลำดับทายาทของนางผาย มีชูเชาว์

ข้อเท็จจริง

๑. นายพนมฯ เป็นลูกติดนายฟัก มีชูเชาว์ ส่วนนางผายฯ เป็นภริยานายฟักฯ และนางผายฯ รับมรดกสิทธิการเช่าที่ดินดังกล่าวต่อจากนายฟักฯ

นางผายฯ ไม่มีบุตรกับนายฟักฯ แต่มีลูกติดชื่อนายทองคำ ปิ่นเพชร ซึ่งได้สละสิทธิไม่รับมรดกสิทธิที่ดิน

นางผายฯ ตายเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ตามมรณบัตรเลขที่ ๐๒-๑๓๐๒๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒

๒. นายพนมฯ ได้ยื่นอุทธรณ์มติคณะกรรมการฯ และ ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้ส่งอุทธรณ์ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. พิจารณา

ส.ป.ก. แจ้งผลการพิจารณาให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี ทราบตามหนังสือที่ กษ ๑๒๐๔/๔๔๓๐ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ ว่าหนังสือกำหนดลำดับทายาทไม่มีผลใช้บังคับได้ เนื่องจากนายพนมฯ ไม่ใช่ทายาทของนางผายฯ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าไม่มีทายาทอื่นของนางผายฯ ที่จะรับมรดกสิทธิที่ดิน ให้ดำเนินการจัดที่ดินให้นายพนมฯ หรือเกษตรกรรายอื่น ตามระเบียบ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพ.ศ.๒๕๓๕

ข้อ ๖. เกษตรกรผู้ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๕. ได้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
- (๓) มีความประพฤติดีและซื่อสัตย์สุจริต
- (๔) มีร่างกายสมบูรณ์ ขยันขันแข็ง และสามารถประกอบการเกษตรได้
- (๕) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๖) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ
- (๗) เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ข้อ ๘. เกษตรกร...

ข้อ ๘. เกษตรกรผู้จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น
- (๒) เกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- (๓) เกษตรกรอื่นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาในการจัดลำดับเกษตรกรที่จะจัดที่ดินให้ตามวรรคหนึ่ง

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ที่ดิน” หมายความว่า รวมถึงอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในที่ดินนั้นด้วย

“เกษตรกร” หมายความว่า เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยได้ทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก.

“สิทธิการเช่า” หมายความว่า สิทธิตามสัญญาเช่าที่เกษตรกรทำไว้กับ ส.ป.ก.

“สิทธิการเช่าซื้อ” หมายความว่า สิทธิตามสัญญาเช่าซื้อที่เกษตรกรทำไว้กับ ส.ป.ก.

“ผู้โอน” หมายความว่า เกษตรกรผู้ประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

“ผู้รับโอน” หมายความว่า ทายาทผู้ประสงค์จะรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

“ผู้รับมรดก” หมายความว่า ทายาทผู้ประสงค์จะรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

“คู่สมรส” หมายความว่า ชายและหญิงที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรสในขณะที่ยื่นคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือขณะเจ้ามรดกถึงแก่ความตายด้วย

“ทายาท” หมายความว่า สามีหรือภรรยาหรือบุตรหรือเครือญาติของเกษตรกร

“บุตร” หมายความว่า บุตรที่เกิดจากบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน แต่บิดารับรองแล้วและบุตรบุญธรรมของเกษตรกรด้วย

“เครือญาติ” หมายความว่า บุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) บิดาหรือมารดาของเกษตรกร
- (๒) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันของเกษตรกร
- (๓) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเกษตรกร
- (๔) หลานของเกษตรกร

ฯลฯ

ข้อ ๖ ผู้รับโอนและผู้รับมรดกตามระเบียบนี้จะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) ผู้นั้นรวมทั้งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว

(๒) เป็นผู้มีคุณสมบัติและอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดไว้ ยกเว้นในกรณีผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หากเข้าเงื่อนไขตามข้อ ๘ และข้อ ๑๕ ก็ให้สามารถรับโอนหรือรับมรดกสิทธิในที่ดินได้

ข้อ ๑๑ เมื่อ...

ข้อ ๑๑ เมื่อเกษตรกรถึงแก่กรรมให้สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตกทอดแก่คู่สมรสเป็นอันดับแรก

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลตามข้อ ๑๑ หรือบุคคลตามข้อ ๑๑ ไม่ขอรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ ให้สิทธินั้นตกทอดแก่บุตร

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลตามข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๒ หรือบุคคลดังกล่าวไม่ขอรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ ให้สิทธินั้นตกทอดแก่เครือญาติได้ ถ้ามีเครือญาติดังกล่าวหลายคนให้นำความในข้อ ๑๒ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ ถ้าไม่มีทายาทตามระเบียบนี้มารับสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือมีแต่ไม่ขอรับ หรือไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๖ ให้ คปจ. ดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายอื่นตามระเบียบ ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ความเห็นของ ส.ป.ก. ปทุมธานี

๑. จากการสอบสวนสิทธิ นายพนมฯ เป็นผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าวตั้งแต่นางผายฯ ยังมีชีวิต เมื่อนางผายฯ ถึงแก่กรรม นายพนมฯ ยังคงครอบครองทำกินมาตลอดจึงเป็นเกษตรกรผู้ถือครองเดิม อีกทั้งผู้ปกครองท้องที่ได้รับรองคุณสมบัติและการทำประโยชน์ของนายพนมฯ แล้ว เป็นผู้มีความคุณสมบัติเป็นไปตามระเบียบ ส.ป.ก.

๒. นายพนมฯ มีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับนางผายฯ โดยเป็นผู้ทำกินในที่ดินและเลี้ยงดูนางผายฯ จนชราและถึงแก่กรรม อีกทั้งเป็นบุตรนายฟักฯ ซึ่งเป็นผู้เช่าเดิมในที่ดิน ถือได้ว่าเป็นบุคคลในครอบครัว การจัดที่ดินให้นายพนมฯ จึงไม่เป็นการทำให้ที่ดินหลุดมือไปจากครอบครัวเกษตรกร ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ประเด็นที่น่าเสนอ

พิจารณานุมัติ จัดที่ดินให้นายพนมฯ เช่าที่ดิน ส.ป.ก.โฉนดเลขที่ ๓๒๙๕๘ ที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๙ แปลงที่ ๑๒ เนื้อที่ ๑๐-๐-๐๐ ไร่

มติที่ประชุม อ.น.ม.ต.

เรื่องที่ ๔.๑๓ การขออนุญาตปลูกสร้างอาคารที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร

เรื่องเดิม

ด้วยนางสมควร พระนาย ผู้เช่าซื้อที่ดิน ส.ป.ก. ที่ดินแปลงที่ ๑๕ กลุ่มที่ ๗๑ เนื้อที่ ๒๑-๑-๑๘ ไร่ โดยนายสายชล พระนาย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๕ ตำบลคลองเจ็ด อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้ยื่นคำขอต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี (ส.ป.ก.ปทุมธานี) ขอความยินยอมปลูกสร้างอาคารเก็บเครื่องมือการเกษตร ขนาด ๕ x ๑๐ เมตร (กว้าง x ยาว) ในที่ดินของนางสมควรฯ

ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก.ปทุมธานี ตรวจสอบแล้ว การก่อสร้างดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนโรงไฟฟ้าวังน้อย ซึ่งใช้เก็บเครื่องมือการเกษตรของผู้ขอและส่วนหนึ่งเป็นของชุมชนหมู่ที่ ๕ ซึ่งใช้ประโยชน์ในการเก็บเครื่องมือการเกษตรร่วมกัน

ข้อกฎหมาย

๑. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี ครั้งที่ ๖/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๘ ได้อนุมัติในหลักการคำขออนุญาตเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินรายใด หากเนื้อที่ที่ขอเปลี่ยนแปลงจำนวนเล็กน้อยและไม่มีปัญหา ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานีพิจารณาอนุญาตเป็นราย ๆ ไป และรายงานให้คณะกรรมการทราบ

๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๗. เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถและไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

(๒) ยินยอมทำสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชยและต้องปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว

(๓) ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม

(๔) ไม่ขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมเกินร้อยละห้าของเนื้อที่ที่ได้รับมอบ

(๕) ไม่ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใด ๆ เว้นแต่การปลูกสร้างตามสมควรสำหรับโรงเรือนที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรนั้น

(๖) ดูแลรักษาหมุดหลักฐานของ ส.ป.ก. และหลักเขตที่ดินในที่ดินที่ได้รับมอบมิให้เกิดชำรุดเสียหายหรือเคลื่อนย้ายไปจากตำแหน่งเดิม

(๗) ไม่กระทำการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งก่อสร้างในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นและสภาพแวดล้อม

(๘) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(๙) ปฏิบัติตาม...

(๙) ปฏิบัติตามสัญญาที่ยืมที่ทำกับ ส.ป.ก.และปฏิบัติตามพันธะกรณีที่มีอยู่กับสถาบันการเงินหรือบุคคลที่ดำเนินงานร่วมกับ ส.ป.ก.

ข้อ ๘. หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๗ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือทำให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันสมควรก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ต่อไป

ในกรณีที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้อนุญาตให้ผู้อื่นทำประโยชน์ในที่ดินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่นหรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดในข้อ ๗ และไม่สามารถหาตัวได้พบ ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ได้โดยมิต้องมีการเตือน

ข้อ ๙. การชดเชยเพื่อการเกษตรกรรมที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ (๔) หรือการปลูกสร้างโรงเรียน ที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรที่เกินสมควรตามข้อ ๗ (๕) ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรยื่นคำขอ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ในการอนุญาตนั้นให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาถึงผลดีผลเสียสภาพของที่ดินที่จะต้องเสียหาย ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและแปลงที่ดินข้างเคียง และความเป็นไปได้ในการประกอบกิจการนั้นประกอบด้วย

ในกรณีการอนุญาตให้ดำเนินการชดเชยเพื่อการเกษตรกรรมเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ (๔) ถ้ามีการนำดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ออกไปนอกบริเวณที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ไม่ว่าเพื่อการใด ๆ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรต้องใช้เงินเท่ามูลค่าของดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ดังกล่าวเป็นรายได้ของ ส.ป.ก. เพื่อนำเข้ากองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่เป็นการนำออกไปโดยได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

หากผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าว ไม่ดำเนินการตามที่ขออนุญาตหรือผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาตหรือไม่ชำระเงินตามวรรคสามภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ให้ถือว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๗ และให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ต่อไป ทั้งนี้ หากผู้ได้รับอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินไปแล้ว ให้ผู้ได้รับอนุญาตนั้นทำที่ดินให้กลับสู่สภาพเดิมโดยเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

การพิจารณาอนุญาตตามข้อนี้ ในกรณีมีเหตุอันควรคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะมอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตแทนก็ได้

ข้อ ๑๑ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสุดสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก.ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ...

(๕) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๗ และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ ๘

ประเด็นที่น่าสนใจ

พิจารณาอนุญาตให้นางสมควร พระฉาย ปลูกสร้างอาคารเก็บเครื่องมือการเกษตรของตนเอง และของชุมชน หมู่ ๕ ตำบลคลองเจ็ด ได้ตามที่ขออนุญาต

มติที่ประชุม คณะกรรมการมีมติให้ถอนเรื่องที่ ๔.๑๓ ออกจากการประชุมครั้งนี้ เนื่องจากถ้าสร้างปลูกสร้างไม่เกินสมควรตามข้อกฎหมาย (๕) ส.ป.ก.พทุมธานี สามารถพิจารณาอนุญาตได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากมติที่ประชุม คปจ.

**เรื่องที่ ๔.๑๔ การมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทน
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด**

เรื่องเดิม

๑. ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ปรากฏว่าคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหลายจังหวัด ได้ถูกฟ้องเป็นคดีต่อศาลปกครอง ซึ่งในทางปฏิบัติ คณะกรรมการฯ สามารถมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ดำเนินคดีแทนได้และมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

๒. นายหยุด พันธุ์สมุทร เกษตรกรผู้เช่าที่ดิน ส.ป.ก. ได้ยื่นฟ้องปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี ต่อศาลปกครองกลางว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ ให้ดำเนินการแก้ไขสัญญาให้ตรงตามที่ทำประโยชน์จริง กรณีกล่าวหานายหยุดฯ ทำกินในที่ดินไม่ตรงตามสัญญาเช่า

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัติ
“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า
(๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง
(๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล
มาตรา ๔๕ คำฟ้องให้ใช้ถ้อยคำสุภาพและต้องมี
(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ฟ้องคดี
(๒) ชื่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี
(๓)...
(วรรคสาม) ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา คู่กรณีจะดำเนินการทั้งปวงด้วยตนเองหรือจะมอบอำนาจให้ทนายความหรือบุคคลอื่น ซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนดเพื่อฟ้องคดีหรือดำเนินการแทนได้

๒. ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยองค์คณะ การจ่ายสำนวน การโอนคดี การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในคดีปกครอง การคัดค้านตุลาการศาลปกครอง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคดีปกครอง และการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีปกครองแทน พ.ศ. ๒๕๔๔
ข้อ ๒๐ คู่กรณีในคดีปกครองอาจมอบอำนาจให้ทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและมีความรู้ความสามารถที่อาจดำเนินการแทนผู้มอบอำนาจได้ ฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนคู่กรณีได้
คู่กรณีซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างแล้วแต่กรณีของหน่วยงานทางปกครองนั้น หรือของหน่วยงานทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นสังกัดอยู่ หรือพนักงานอัยการฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนได้

ข้อพิจารณา...

ข้อพิจารณา

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงตกเป็นคู่กรณีในศาลปกครองได้และจะพิจารณา มอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนตาม มาตรา ๔๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติข้างต้น และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วย องค์คณะกรรมการจ่ายสำนวน การโอนคดี การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในคดีปกครอง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคดีปกครองและการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีปกครองแทน พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๐ วรรคสอง ที่ระบุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่สังกัดอยู่ ฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนได้

ประเด็นที่น่าเสนอ

พิจารณามอบอำนาจเกี่ยวกับการดำเนินคดีปกครอง ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทน

มติที่ประชุม เห็นชอบในการมอบอำนาจในการดำเนินคดีทางปกครองให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทน เมื่อดำเนินการเรียบร้อยแล้วให้รายงานให้ที่ประชุม คปจ. ทราบ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

เรื่องที่ ๕.๑ ขอเปิดทางเข้า-ออก

เรื่องเดิม

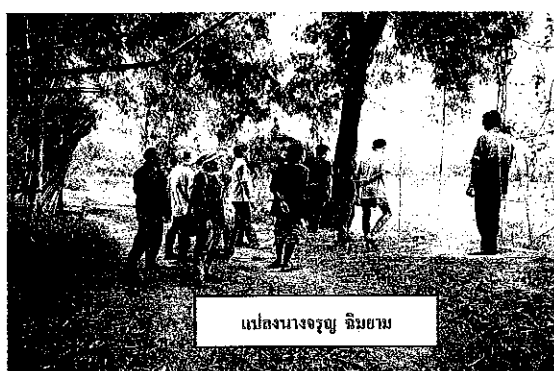
เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ นายเฉลย ฉิมยาม ได้ยื่นคำร้องขอให้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี (ส.ป.ก.ปทุมธานี) เปิดทางเข้า-ออก ในซอยแสนจำหน่าย ๓ เนื่องจากนายอด ฉิมยาม เป็นผู้ทำประตูล็อกกักกุญแจไม่ให้ผู้ร้องและเพื่อนบ้านหลังคาอื่นๆ เข้า-ออก ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๑ และได้แจ้งนายอำเภอผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอหนองเสือ ซึ่งนายอำเภอได้เข้าเจรจาเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑ ก็เปิดให้เข้า-ออก ประมาณ ๑๐ วัน โดยมีข้อตกลงว่าจะมีกุญแจให้ใช้เข้า-ออก

เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ ได้มีป้ายติดไว้ที่ประตูล็อกกว่า “วันนี้ห้ามเข้าห้ามมาเปิดประตูรั้ว ไม่ให้แล้ว เจ้าของสวนนี้เป็นผู้ห้าม” ซึ่งผู้ร้องและเพื่อนบ้านที่อยู่แปลงด้านหลังของนางจรรยา ฉิมยาม ไม่สามารถเข้า-ออก ได้ ผู้ร้องและเพื่อนบ้านไม่ใช่ผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อในเขตปฏิรูป ประมาณปลายเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ เริ่มมีการเก็บกุญแจไม่ให้เข้า-ออก โดยไม่มีเหตุผล ซึ่งผู้ร้องและเพื่อนบ้านมีความเดือดร้อน จึงขอให้ ส.ป.ก. ช่วยเจรจา เพื่อเปิดทางเข้า-ออก

ข้อเท็จจริง

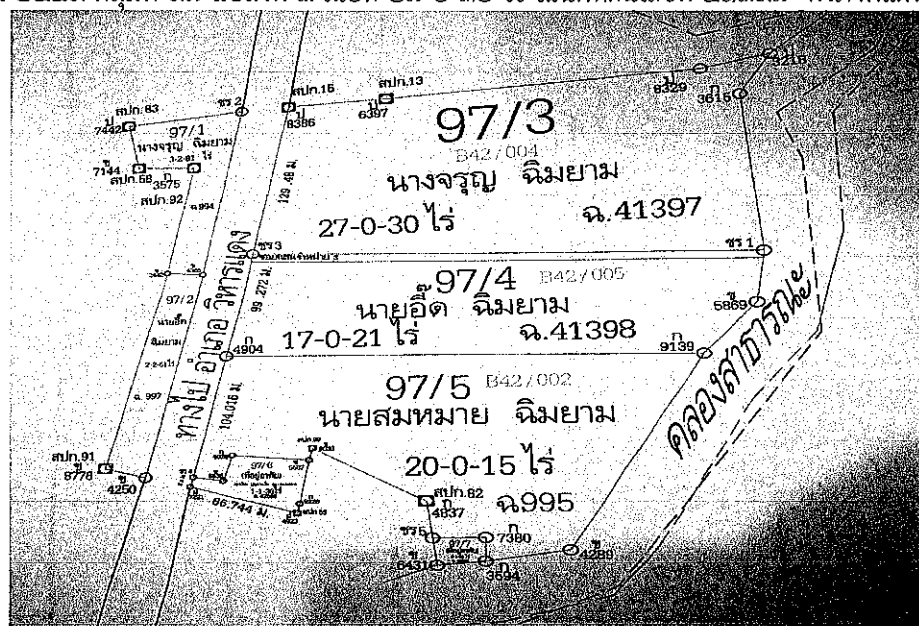
กลุ่มกฎหมายพร้อมด้วยกลุ่มงานช่างและแผนที่ฯ ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบกรณีนายเฉลย ฉิมยาม ได้ร้องขอให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี ช่วยเจรจาให้เปิดทางเข้า-ออก ดังนี้

๑. กลุ่มผู้ร้องประมาณสิบกว่าราย ไม่ใช่ผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน แต่อาศัยอยู่ในแปลงที่ดิน (ติดกับแม่น้ำใน) ท้ายแปลงนางจรรยา ฉิมยาม ซึ่งเป็นแปลงที่อยู่ในเขตปฏิรูป ดังภาพถ่าย

๒. แล่งนายอด...

๒. แพลงนายอืด ฉิมยาม เป็นผู้เช่าซื้อในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามสัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๑๘๔/ ๒๕๒๘ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๘ กลุ่มที่ ๔๗ แปลงที่ ๔ เนื้อที่ ๑๗-๐-๒๑ ไร่ โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๑๓๘๘ ส่วนนางจรรยา ฉิมยาม เป็นผู้เช่าซื้อในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามสัญญาเช่าซื้อเลขที่ ๐๐๐๐๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๕ กลุ่มที่ ๔๗ แปลงที่ ๓ เนื้อที่ ๒๗-๐-๓๐ ไร่ โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๑๓๘๗ ดังภาพแผนที่

๓. จากการสอบถามกลุ่มผู้ร้อง ได้ให้ถ้อยคำว่าเป็นทางที่ตกลงกันว่าให้ใช้เป็นทางเข้าออก ซึ่งเดิมใช้คันล้อมสวนแปลงนายแถม ฉิมยาม (ปัจจุบันเป็นนางจรรยา ฉิมยาม) เข้า-ออก มาประมาณ ๓๐ ปี ต่อมานายแถมฯ และนายผ้อย ฉิมยาม ตกลงให้ใช้คันล้อมสวนแปลงนายอืดฯ เป็นทางเข้า-ออก ตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน ประมาณ ๓๐ ปี แล้ว ตั้งแต่นายอืดปิดทางไม่ให้ผ่าน กลุ่มผู้ร้องได้ใช้สะพานข้ามแม่น้ำไนเพื่อใช้ถนนฝั่งตรงข้าม ซึ่งอ้อมประมาณ ๗ กิโลเมตร

ส่วนนายอืดฯ ได้ให้ถ้อยคำว่าเป็นทางเข้า-ออกดังกล่าว เดิมเป็นคันกั้นน้ำเล็กๆ ต่อมาก็ได้ทำการขุดร่องสวนจึงขุดกลบคันล้อมสวนให้ขยายใหญ่ขึ้นเพื่อให้รถสามารถเข้า-ออกได้ เพราะตนมีบ้านอยู่ท้ายแปลงริมแม่น้ำไนจึงจำเป็นต้องมีทางเข้า-ออก ซึ่งก็ทำด้วยตนเองมาตลอด ทั้งนี้ ไม่เคยตกลงกับใครในเรื่องทางเข้า-ออก ดังกล่าว ซึ่งเมื่อก่อนก็ให้กลุ่มผู้ร้องเข้า-ออก แต่มาระยะหลังบางคนไม่ขออนุญาตก่อนเข้า-ออก จึงมีปากเสียงกันบ้าง เมื่อตนได้คัดเตือน ตามบันทึกถ้อยคำ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ในวันที่...

ในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ นายอำเภอหนองเสือ ศูนย์ดำรงธรรม และทหารมาเจรจา พร้อมดูพื้นที่ ทางเข้า-ออก นายอ๊อดฯ ไม่ได้ตกลงหรือยินยอมให้มีข้อผูกพันในเรื่องทางเข้า-ออก ใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งทุกวันนี้มีเพียงแม่ค้ากล้วยและญาติฝังภรรยาเท่านั้นที่สามารถเข้า-ออกได้ ที่ไม่ยินยอมให้ฝังผู้ร้องเข้า-ออก เพราะกลัวไม่ปลอดภัยและเกิดความเสียหายต่อกันกันน้ำสวน ตามบันทึกถ้อยคำ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการ และวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและค่าใช้จ่ายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการ

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

(๓) ...

๒. ข้อตกลงตามสัญญาเช่าซื้อ

ข้อ ๘. หากผู้ให้เช่าซื้อมีความจำเป็นต้องเข้าดำเนินการใด ๆ ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ อันอาจมีผลไปกระทบกระเทือนสิทธิในที่ดินตามสัญญาเช่าซื้อ ผู้ให้เช่าซื้อยินยอมให้ผู้ให้เช่าซื้อเข้าดำเนินการตามกรณีแห่งความจำเป็น ถ้าการดำเนินการนั้น เป็นเหตุให้เนื้อที่ที่เช่าซื้อลดลง คู่สัญญายินยอมให้ลดอัตราส่วนของจำนวนเนื้อที่ที่ลดลง ในกรณีทำให้ทรัพย์สินอื่นได้รับความเสียหาย ผู้ให้เช่าซื้อยินยอมชดเชยค่าทดแทนตามความเสียหายนั้น แล้วแต่กรณี

๓. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๗ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๘) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ความเห็นของ...

ความเห็นของ ส.ป.ก.ปทุมธานี

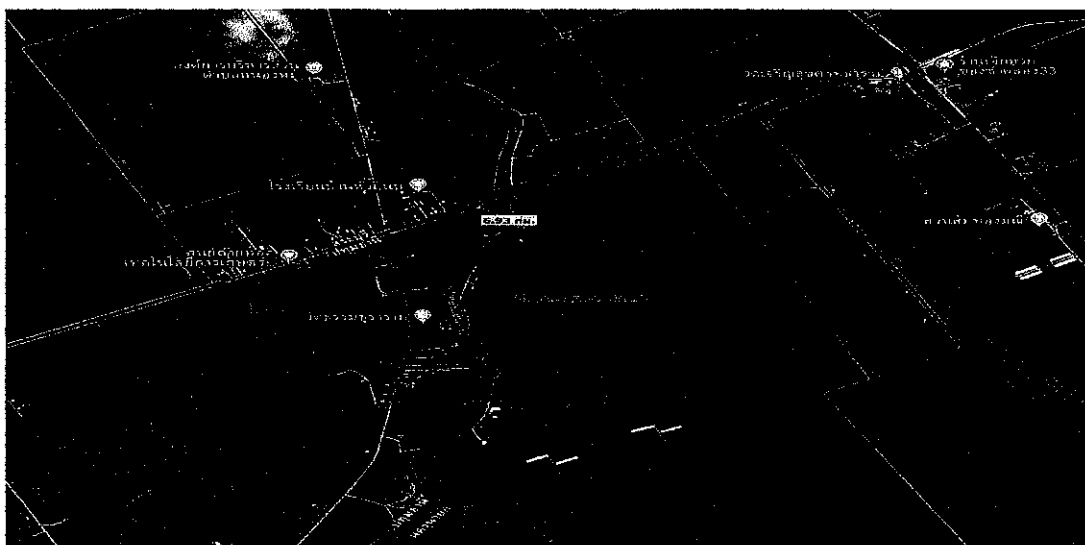
๑. ทางเข้า-ออก พืพาทดังกล่าวอยู่ในที่ดินของนายอืด ฉิมยาม เป็นทางที่นายอืดฯ ผู้เช่าซื้อเป็นผู้ทำขึ้นเอง ไม่ใช่ทางสาธารณะแต่อย่างใด และจะไม่เป็นธรรมกับนายอืดฯ หากให้กันพื้นที่ดังกล่าวเป็นทางเข้าออกสาธารณะ เนื่องจากเป็นทางส่วนบุคคล ในแปลงที่ ส.ป.ก.จัดให้กับเกษตรกร

๒. ผู้ร้องสามารถเดินทางเข้า-ออกได้ ๓ เส้นทาง คือ

๒.๑ เส้นทางที่ ๑ ทางเข้า-ออก พืพาท ซึ่งมีระยะทางประมาณ ๔๖๐ เมตร (ทางส่วนตัวของนายอืด ฉิมยาม)

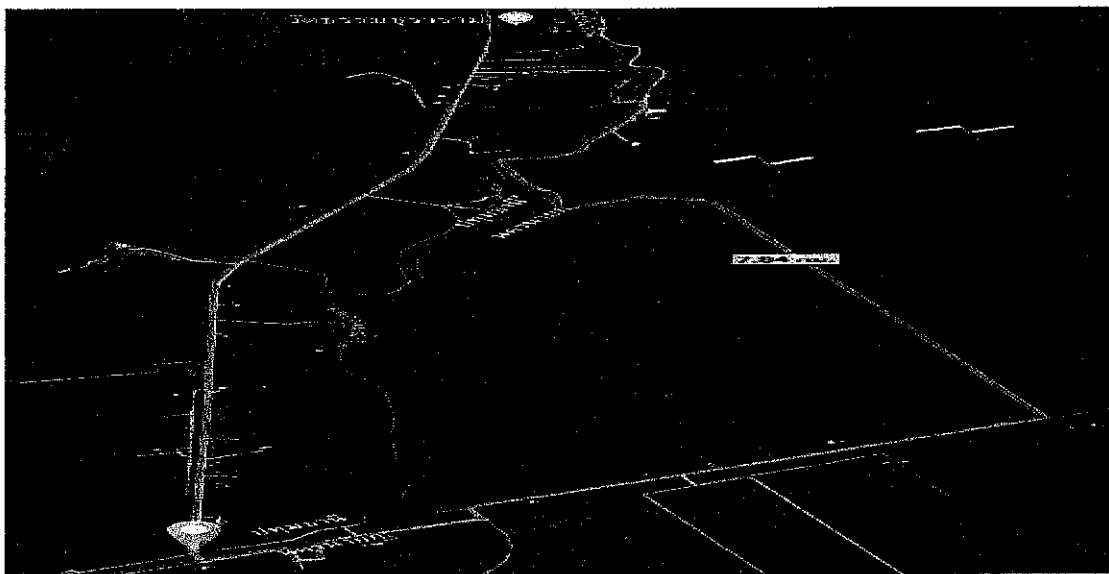

๒.๒ เส้นทางที่ ๒ ข้ามสะพานแม่น้ำโน และใช้ถนนเลียบแม่น้ำโน ขึ้นไปทางด้านทิศเหนือ ซึ่งมีระยะทางประมาณ ๖.๕๓ กิโลเมตร

๒.๓ เส้นทาง...

๒.๓ เส้นทางที่ ๓ ข้ามสะพานแม่น้ำไน และใช้ถนนเลียบริมแม่น้ำไน ลงไปทางด้านทิศใต้ ลัดทุ่งนาของแปลงอื่น ระยะทางประมาณ ๗.๘๔ กิโลเมตร

ประเด็นที่เสนอเพื่อพิจารณา

เพื่อพิจารณาร่วมกันแก้ไขปัญหาทางเข้า-ออก ว่าให้กลุ่มผู้ร้องใช้เส้นทางที่ ๒ และ ๓ หรือต้องกันทางเส้นที่ ๑ เป็นทางสาธารณะ

มติที่ประชุม

หากยังมีทางเข้า-ออกอยู่ เพียงแต่ไม่สะดวก จะเปิดทางพิพาทซึ่งเป็นทางส่วนบุคคลเพื่อให้บุคคลอื่นเข้ามาใช้ประโยชน์ไม่ได้ เป็นสิทธิส่วนบุคคลของนายอีตา ผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ยกเว้นว่าเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจะยินยอม และกลุ่มผู้ร้องยินยอมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่จะอาจเกิดขึ้น

เรื่องที่ ๕.๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ขออนุญาตใช้ที่ดินกิจการสาธารณูปโภค

เรื่องเดิม

ด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ได้ยื่นคำขอใช้ที่ดินสำหรับกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อการส่งเสริมเกษตรกรรม ได้แก่ แปลงสาธิตและทดลอง ตลาดกลาง การเกษตร พร้อมอาคารประกอบ ในที่ดิน ส.ป.ก. บริเวณหมู่บ้านตัวอย่างคลองเก่า จำนวน ๓ แปลง หมู่ ๓ ตำบลบึงขำ อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ข้อเท็จจริง

ที่ดินบริเวณที่ขออนุญาต ส.ป.ก. ยังไม่ได้จัดให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นใดใช้ประโยชน์ จำนวน ๓ แปลง รวมเนื้อที่ ๒๘-๐-๐๐ ไร่ ตามแผนผังที่แนบ ดังนี้

๑.๑ แปลงที่ ๒๒ กลุ่มที่ ๑๒๗ เนื้อที่ประมาณ ๑๑-๑-๐๐ ไร่

๑.๒ แปลงที่ ๒๓ กลุ่มที่ ๑๔๗ เนื้อที่ประมาณ ๕-๒-๐๐ ไร่

๑.๓ แปลงที่ ๒๔ กลุ่มที่ ๑๔๗ เนื้อที่ประมาณ ๑๑-๐-๐๐ ไร่

ข้อกฎหมาย

๑. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔. ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินหรือพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ ๕. การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ตามระเบียบนี้ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ ๑๓. การใช้ที่ดินเพื่อการส่งเสริมเกษตรกรรม ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๑๗. การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

๒. หนังสือ ส.ป.ก. ที่ ๑๒๐๔/ว ๕๐๔ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ กำหนดขั้นตอนแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขออนุญาตให้รวบรวมเอกสารส่งสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. และสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ตรวจสอบก่อนนำเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

ความเห็น ส.ป.ก.ปทุมธานี

๑. การดำเนินกิจการดังกล่าว ดำเนินการโดยส่วนราชการและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนหมู่บ้านตัวอย่างคลองเก่าและเกษตรกรอื่น ๆ

๒. เนื่องจาก...

๒. เนื่องจากเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณา มีจำนวนมากและต้องจัดทำก่อนเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ อีกทั้ง การจัดประชุม คปจ. คราวต่อไปยังไม่ได้กำหนดว่าเมื่อใด และอำนาจในการอนุญาตเป็นของ เลขาธิการ ส.ป.ก. หากต้องรอการจัดทำเอกสารประกอบต้องใช้เวลานาน ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าวล่าช้า จึงเห็นควรให้ความเห็นชอบ โดยมีเงื่อนไข เมื่อปรากฏผลการสำรวจของหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน ดังนี้

๒.๑. สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วถูกต้องและอยู่ในเขตดำเนินการ ส.ป.ก.

๒.๒ สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วมีความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรม และไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

๒.๓ ผลการสำรวจความเห็นชุมชน ไม่คัดค้านโครงการ

ประเด็นที่เสนอที่ประชุม

พิจารณาให้ความเห็นชอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ใช้ที่ดิน ส.ป.ก.กลุ่มที่ ๑๔๗ แปลงที่ ๒๒, ๒๓ และ ๒๔ เนื้อที่รวม ๒๘-๐-๐๐ ไร่ เพื่อดำเนินกิจการส่งเสริมเกษตรกร ได้แก่ แปลงสาธิต และทดลอง ตลาดกลางการเกษตร พร้อมอาคารประกอบได้ตามที่ขออนุญาต เมื่อปรากฏผลการสำรวจของหน่วยงานต่างๆ และชุมชน ดังนี้

๑. สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วถูกต้องและอยู่ในเขตดำเนินการ ส.ป.ก.

๒. สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วมีความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรม และไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

๓. ผลการสำรวจความเห็นชุมชน ไม่คัดค้านโครงการ

ความเห็นคณะกรรมการ

ฝ่ายเลขานุการ : ส.ป.ก. นอกจากจะมีอำนาจจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรแล้ว ยังมีอำนาจจัดที่ดินเพื่อกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรตามมาตรา ๓๐วรรคห้า และจัดที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

นายอำเภอธัญบุรี : การทำประชาพิจารณ์ ไม่ใช่แค่ลงชื่อ ต้องรับฟังความเห็นของประชาชนในพื้นที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ อบจ. ทำรายงานเสนอมาใหม่ และประชุมย่อยอีกครั้ง พร้อมให้ อบจ.ชี้แจงเหตุผลของการขอใช้

ธนากรักษ์จังหวัดปทุมธานี : ที่ดินแปลงนี้ ธนากรักษ์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ และการที่ ส.ป.ก. ปทุมธานี จะนำไปอนุญาตให้หน่วยงานอื่นใช้ประโยชน์ ต้องมีหนังสือขออนุญาตจากกรมธนากรักษ์ก่อน

มติที่ประชุม

- รวบรวมการพิจารณาจากกรมธนากรักษ์ ว่าที่ราชพัสดุดังกล่าว ส.ป.ก. สามารถนำไปจัดที่ดินประเภทอื่น นอกเหนือจากเกษตรกรได้หรือไม่

- ให้ฝ่ายเลขานุการ ประสานขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ขออนุญาตและดำเนินการตามขั้นตอนการขออนุญาตให้แล้วเสร็จก่อน จึงนำเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

**แผนงานโครงการส่งเสริมแปลงสาธิตการเกษตร และตลาดกลางการเกษตร
หมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี (ส.ป.ก.ปทุมธานี)
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑**

๑. หน่วยงานรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
๒. หน่วยงานสนับสนุน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี
๓. หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี (อบจ.ปทุมธานี) มีภารกิจประสานงานกับรัฐบาลและตัวแทนหน่วยงานภาครัฐในการถ่ายโอนภารกิจและงบประมาณ ในการบริหารการเปลี่ยนแปลงการเมือง การปกครองเพื่อพัฒนาและรองรับการขยายความเจริญเติบโตของท้องถิ่น

ในการนี้ อบจ.ปทุมธานี จึงใคร่ขอใช้พื้นที่หมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ตำบลคลอง ๙ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นพื้นที่ทางการเกษตรที่เรียกว่าแปลงสาธิตการเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดย อบจ.ปทุมธานีจะให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการปรับปรุงก่อสร้าง ซ่อมแซมเส้นทางคมนาคม และแหล่งน้ำในบริเวณหมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ เพื่อยกระดับสภาพความเป็นอยู่ตามความจำเป็นพื้นฐาน และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและทางการเกษตร เพื่อพัฒนาอาชีพของเกษตรกร ให้สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานตามสภาพท้องถิ่นซึ่งแปลงสาธิตการเกษตรจะได้รับการส่งเสริมทั้ง ห่วงโซ่การผลิตเริ่มจากการผลิตสินค้าเกษตร การบริหารจัดการผลผลิต จนกระทั่งสนับสนุนตลาดชุมชน เพื่อรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรทุกประเภท

การดำเนินโครงการอาจต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบการผลิตและโครงสร้างทางการเกษตร เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการมีสุขภาพที่ดี ขั้นตอนการส่งเสริมจะเน้นการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานแก่เกษตรกร ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบเสมือนจริงในแปลงเกษตรสาธิต เน้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการออกแบบหรือปรับเปลี่ยน แนวทางการผลิตไปสู่วิถีเกษตรชุมชนบนพื้นฐานของความเชื่อมั่น เชื่อใจ บริหารจัดการภายใต้เครือข่ายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการมีส่วนร่วมไม่แสวงหาผลกำไรจากเกษตรกรและสนับสนุนการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้แปลงสาธิตการเกษตร หมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายการพัฒนาและสามารถดำรงชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

๔. วัตถุประสงค์

- ๔.๑ เพื่อส่งเสริมให้เป็นศูนย์เรียนรู้แปลงสาธิตการเกษตร หมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

๕. เป้าหมายโครงการ

- ๕.๑ เกษตรกรหมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ มีแหล่งประกอบเกษตรกรรมและส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน

๖. สถานที่ดำเนินการ

- ๖.๑ แปลงสาธิตการเกษตร แปลงเลขที่ ๑๔๗/๒๒ แปลงเลขที่ ๑๔๗/๒๓ และแปลงเลขที่ ๑๔๗/๒๔ หมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ หมู่ ๓ ตำบลคลองแก้ว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

๗. ระยะเวลาดำเนินงาน

ระยะเวลาดำเนินงานระหว่างเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑-กันยายน ๒๕๖๒

๘.งบประมาณ

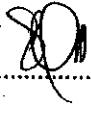
สนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี(ตามเอกสารแนบ)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีหมู่บ้านตัวอย่างคลอง ๙ มีแหล่งประกอบเกษตรกรรมและซื้อขายสินค้าทางการเกษตร

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี (อบจ.ปทุมธานี)

(ลงชื่อ)..........ผู้เสนอโครงการ/ผู้ขออนุญาต

นายสาคร อำภิน

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รักษาราชการแทน

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

เรื่องที่ ๕.๓ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ขออนุญาตใช้ที่ดินกิจการสาธารณูปโภค

เรื่องเดิม

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ ได้ยื่นคำขอใช้ที่ดินสำหรับกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อสร้างสถานที่ราชการ จำนวน ๑ แปลง หมู่ ๓ ตำบลบึงชำอ้อ อำเภอนองเสือ จังหัดปทุมธานี

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินบริเวณที่ขออนุญาต ส.ป.ก. ยังไม่ได้จัดให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นใดใช้ประโยชน์ที่ดินกลุ่มที่ ๑๔๗ แปลงที่ ๒๘๒ เนื้อที่ ๕-๐-๐๐ ไร่ ตามแผนผังที่แนบ

๒. อบต.บึงชำอ้อ ได้สร้างที่ทำการเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยเป็นการใช้ประโยชน์เต็มพื้นที่

ข้อกฎหมาย

๑. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔. ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินหรือพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ ๕. การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ตามระเบียบนี้ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ ๑๓. การใช้ที่ดินเพื่อการส่งเสริมเกษตรกรรม ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๑๗. การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

๒. หนังสือ ส.ป.ก. ที่ ๑๒๐๔/ว ๕๐๔ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ กำหนดขั้นตอนแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขออนุญาตให้รวบรวมเอกสารส่งสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. และสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ตรวจสอบก่อนนำเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

ความเห็น ส.ป.ก.ปทุมธานี

๑. การดำเนินกิจการดังกล่าว ดำเนินการโดยส่วนราชการและเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและราษฎรในพื้นที่ตำบลบึงชำอ้อ

๒. เนื่องจากเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณา มีจำนวนมากและต้องจัดทำก่อนเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ อีกทั้ง การจัดประชุม คปจ. คราวต่อไปยังไม่ได้กำหนดว่าเมื่อใด และอำนาจในการอนุญาตเป็นของ เลขาธิการ ส.ป.ก. หากต้องรอการจัดทำเอกสารประกอบต้องใช้เวลานาน ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าวล่าช้า จึงเห็นควรให้ความเห็นชอบ โดยมีเงื่อนไข เมื่อปรากฏผลการสำรวจของหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน ดังนี้

๒.๑ สำนักจัด...

๒.๑. สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วถูกต้องและอยู่ในเขตดำเนินการ ส.ป.ก.

๒.๒ สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วมีความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรม และไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒.๓ ผลการสำรวจความเห็นชุมชน ไม่คัดค้านโครงการ

ประเด็นที่เสนอที่ประชุม

พิจารณาให้ความเห็นชอบให้องค์การบริหารตำบลบึงชำอ้อ ใช้ที่ดิน ส.ป.ก. กลุ่มที่ ๑๔๗ แปลงที่ ๒๘๒ เนื้อที่ ๕-๐-๐๐ ไร่ ใช้ที่ดินเพื่อสร้างที่ทำการได้ตามที่ขออนุญาต เมื่อปรากฏผลการสำรวจของหน่วยงานต่างๆ และชุมชน ดังนี้

๑. สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วถูกต้องและอยู่ในเขตดำเนินการ ส.ป.ก.

๒. สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วมีความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรม และไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓. ผลการสำรวจความเห็นชุมชน ไม่คัดค้านโครงการ

ความเห็นคณะกรรมการ

ฝ่ายเลขานุการ : ส.ป.ก. นอกจากจะมีอำนาจจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว ยังมีอำนาจจัดที่ดินเพื่อกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๓๐วรรคห้า และจัดที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

นายอำเภอธัญบุรี : การทำประชาพิจารณ์ ไม่ใช่แค่ลงชื่อ ต้องรับฟังความเห็นของประชาชนในพื้นที่ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ให้ อบจ. ทำรายงานเสนอมาใหม่ และประชุมย่อยอีกครั้ง พร้อมให้ อบจ.ชี้แจงเหตุผลของการขอใช้

ธนารักษ์จังหวัดปทุมธานี : ที่ดินแปลงนี้ ธนารักษ์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ และ การที่ ส.ป.ก. ปทุมธานี จะนำไปอนุญาตให้หน่วยงานอื่นใช้ประโยชน์ ต้องมีหนังสือขออนุญาตจากกรมธนารักษ์ก่อน

มติที่ประชุม

- รวบรวมผลการพิจารณาจากกรมธนารักษ์ ว่าที่ราชพัสดุดังกล่าว ส.ป.ก.สามารถนำไปจัดที่ดินประเภทอื่น นอกเหนือจากเกษตรกรรมได้หรือไม่

- ให้ฝ่ายเลขานุการ ประสานขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ขออนุญาตและดำเนินการตามขั้นตอนการขออนุญาตให้แล้วเสร็จก่อน จึงนำเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๕๐ น.

(นางณฤดี จันทรเพ็ญ)
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาวยุพเรศ เพิ่มพูน)
ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

รายละเอียดแผนงานโครงการ งบประมาณ ที่ขออนุญาตใช้พื้นที่ สปก.
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ที่	สิ่งก่อสร้าง	วัตถุประสงค์	ขนาดโครงสร้าง	ที่มางบประมาณ	
				งบ อบต. (บาท)	งบหน่วยงานอื่น (บาท)
๑	อาคารสำนักงาน อบต.บึงข้าว	เพื่อใช้เป็นที่ทำการสำนักงาน ให้บริการประชาชนในพื้นที่ตำบลบึงข้าว และอยู่ในพื้นที่ สปก.ตามอำนาจหน้าที่ของ อบต. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม	คสล. ๒ ชั้น กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๗ เมตร	สร้างเสร็จปี ๒๕๔๕ ๒,๖๐๖,๐๐๐.-บาท	
๒	อาคารสำนักงาน อบต.บึงข้าว	เพื่อใช้เป็นที่ทำการสำนักงาน ให้บริการประชาชนในพื้นที่ตำบลบึงข้าว และอยู่ในพื้นที่ สปก.ตามอำนาจหน้าที่ของ อบต. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม	คสล. ๑ ชั้น กว้าง ๑๕.๕๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร	ปรับปรุงเป็นห้องทำงาน ปี ๒๕๕๖ ๕๖๙,๐๐๐.- บาท	รับโอนมาจาก อบจ.ปทุมธานี เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๖
๓	ห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์	เพื่อใช้เป็นที่เก็บเอกสารทางราชการและวัสดุ-อุปกรณ์ในการซ่อมแซมสิ่ง สาธารณูปโภค งานดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม งานควบคุมโรคติดต่อ งาน ส่งเสริมวัฒนธรรม ฯลฯ ให้กับประชาชนที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินและ ประชาชนในพื้นที่ตำบลบึงข้าว	คสล. ๑ ชั้น กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑๕.๕๐ เมตร	สร้างเสร็จปี ๒๕๕๖ ๘๖๖,๐๐๐.-บาท	
๔	อาคาร อปพร. อบต.บึงข้าว	เพื่อใช้เป็นที่ทำการ อปพร.อบต.บึงข้าว ในการประสานงานและ ช่วยเหลือประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ สปก.และพื้นที่ตำบลบึงข้าว	คสล. ๑ ชั้น กว้าง ๔ เมตร ยาว ๗ เมตร	สร้างเสร็จปี ๒๕๕๒ ๙๘,๐๐๐.- บาท	
๕	เขื่อนปูนรอบสระน้ำ	เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน	กว้าง ๔๖ เมตร ยาว ๔๐ เมตร	สร้างเสร็จปี ๒๕๕๔ ๑,๙๒๔,๑๑๒.๔๖ บาท	
๖	อาคารประชุมกลางแจ้ง	เพื่อใช้เป็นที่ประชุม สัมมนา อบรม และงานทางศาสนา วัฒนธรรม ของ อบต. หน่วยงานราชการ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ สปก.และ ประชาชนในพื้นที่ตำบลบึงข้าว	คสล. ๑ ชั้น กว้าง ๒๐.๔๙ เมตร ยาว ๒๐.๔๙ เมตร	สร้างเสร็จปี ๒๕๖๑ ๓,๘๘๘,๐๐๐.-บาท (งบอบต. ๑,๕๐๐,๐๐๐.-บาท งบกองทุนไฟฟ้า ๒,๓๘๘,๐๐๐.-บาท) (นายอิทธิพร น้อยสว่าง)	สำนักงานท้องถิ่น
๗	ห้องน้ำ	เพื่อใช้เป็นที่ประชุมประชาชนที่มาติดต่อราชการ มาประชุม สัมมนา อบรม หรือมาร่วมงานกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ต่างๆ ฯลฯ	คสล. ๑ ชั้น กว้าง ๓ เมตร ยาว ๘ เมตร	สร้างเสร็จปี ๒๕๕๙ ๓๕๘,๕๘๙.๕๐ บาท	

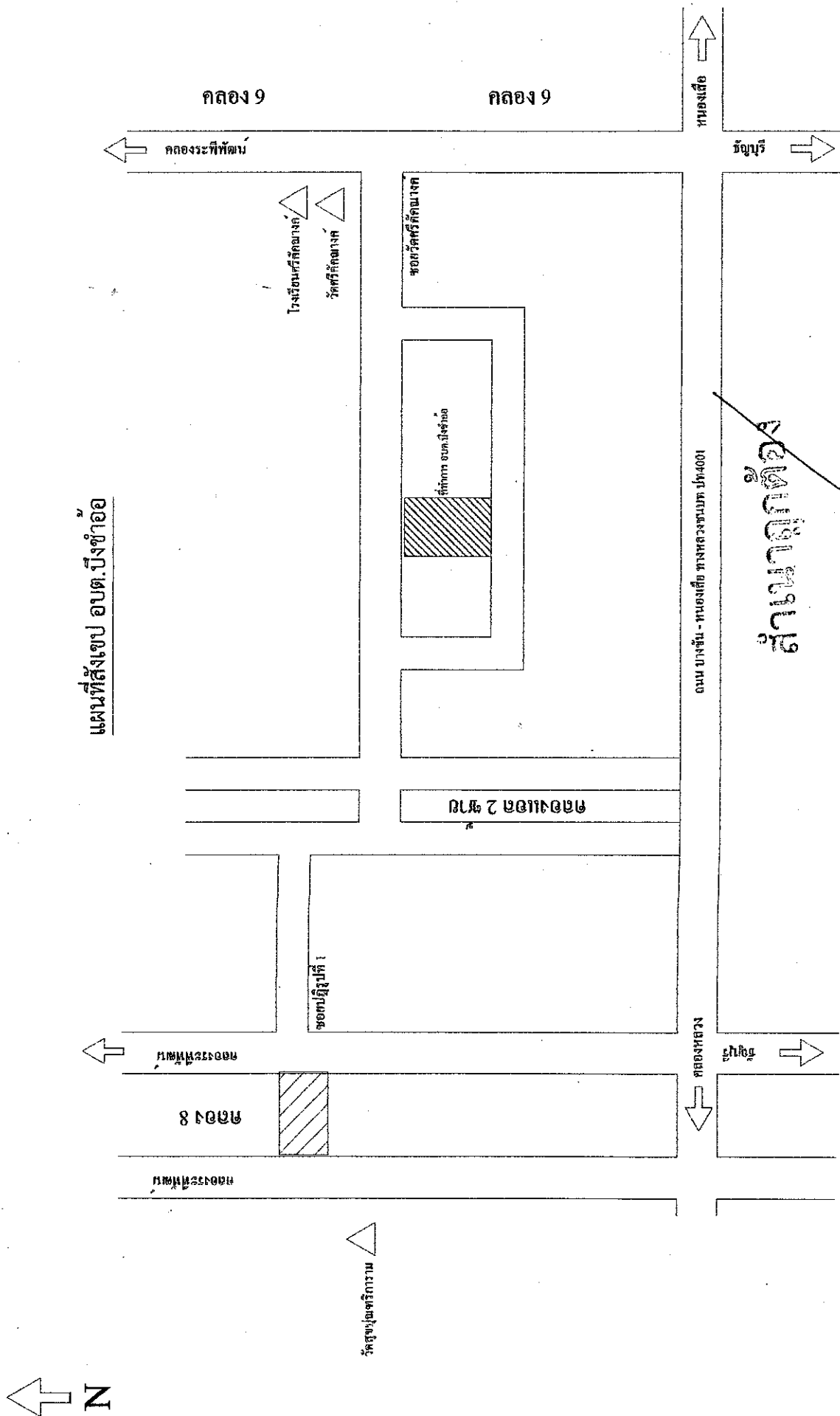
รายละเอียดแผนงานโครงการ งบประมาณ ที่ขออนุญาตใช้พื้นที่ สปก.
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ที่	สิ่งก่อสร้าง	วัตถุประสงค์	ขนาดโครงสร้าง	ที่มางบประมาณ	
				งบ อบต. (บาท)	งบหน่วยงานอื่น (บาท)
๘	ลานปูนข้างสำนักงาน อบต.	เพื่อใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกาย (เล่นกีฬา) มาติดต่อราชการของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต สปก. และประชาชนในพื้นที่ตำบลบึงข้าว	กว้าง ๓๖ เมตร ยาว ๔๕ เมตร		อยู่ระหว่างขอรับโอน จาก อบจ. ปทุมธานี สร้างเสร็จปี ๒๕๕๓ งบ ๑,๑๕๕,๐๐๐.- บาท
๙	โรงจอดรถยนต์	เพื่อใช้ในการให้บริการประชาชนผู้มาติดต่อราชการ	กว้าง ๖ เมตร ยาว ๓๔ เมตร	สร้างเสร็จปี ๒๕๕๐ ๗๘๖,๐๐๐.- บาท	
๑๐	รั้วและประตู	เพื่อรักษาทรัพย์สินทางราชการ	กว้าง ๘๐ เมตร ยาว ๙๓ เมตร	สร้างเสร็จปี ๒๕๕๖ ๓๗๕,๐๐๐.- บาท ปรับปรุงเสร็จปี ๒๕๕๙ ๗๑๓,๐๐๐.- บาท รวมงบประมาณ ๑,๐๘๘,๐๐๐.- บาท	
๑๑	พื้นคอนกรีตข้าง อบต.	เพื่อเป็นสถานที่จอดรถผู้มาติดต่อราชการ	๖๗๘ ตารางเมตร	สร้างเสร็จปี ๒๕๕๖ ๒๓๔,๖๓๐.- บาท	
๑๒	ห้องปรับปรุงภาพรวม เก็บน้ำประปา	เพื่อให้บริการประชาชนด้านน้ำอุปโภค-บริโภค ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ สปก. ม.๓	สูง ๒๐ เมตร		รับโอนมาจากสภา ตำบลประมาณปี ๒๕๓๘

สำเนาถูกต้อง

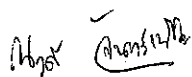
(นายอักษร น้อยสว่าง)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงข้าว

แผนที่สังเขป อบต. ปึงข้าว

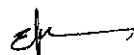

(นายอักษร น้อยสว่าง)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปึงข้าว

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๕๐ น.

(นางณฤดี จันทรพิชญ)
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาวยุพเรศ เพิ่มพูน)
ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี
ผู้ตรวจรายงานการประชุม